ਕੀਰਤੀ ਅਤੇ ਏ.ਐਨ.ਆਰ. ਆਦਿ।

v.

ਓਰੀਐਂਟਲ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਟਿਡ

(2021 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 19-20)

ਜਨਵਰੀ 05, 2021

[ਐਨ.ਵੀ. ਰਮਨਾ, ਐਸ. ਅਬਦੁਲ ਨਜ਼ੀਰ ਅਤੇ ਸੂਰਿਆ ਕਾਂਤ, ਜੇ.ਜੇ.)

ਮੋਟਰ ਵਹੀਕਲ ਐਕਟ, 1988: ਦਾਅਵੇ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਦੇਣਦਾਰੀਆਂ ਹਾਦਸੇ ਦੇ ਸਮੇਂ ਹੀ ਸਫਲ ਹੋ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ - ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਬਦੀਲੀ ਨੂੰ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲੰਬਿਤ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ - ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਤਨਖਾਹ ਵਿੱਚ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਹੋਏ ਵਾਧੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ, ਬੀਮਾਕਰਤਾ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੇ ਲੰਬਿਤ ਹੋਣ ਦੌਰਾਨ ਕਿਸੇ ਨਿਰਭਰ ਦੀ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਹੋਈ ਮੌਤ ਦਾ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕਦਾ - ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਰਿਆਇਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਬੰਨ੍ਹਣਾ ਨਹੀਂ।

ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਰਿਆਇਤ: ਸਮਰੱਥਾ, ਹੋਲਡ ਦੀ ਹੱਦ: ਵਕੀਲ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸੁੱਟ ਨਹੀਂ ਸਕਦੇ ਜਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਲਟ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੇ - ਮੋਟਰ ਵਾਹਨ ਐਕਟ, 1988.

ਮੋਟਰ ਵਾਹਨ ਐਕਟ, 1988: ਗੈਰ-ਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿੱਚ ਆਮਦਨ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਸਬੂਤ - ਰੱਖੇ ਗਏ: ਤੁਰੰਤ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਸਹੀ ਹੈ ਕਿ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਪੀੜਤ-ਪਤੀ ਦੀ ਆਮਦਨ ਦਾ ਕੋਈ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਸਨ, ਨਾ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇੱਕ ਅਧਿਆਪਕ ਵਜੋਂ ਉਸਦੀ ਨੌਕਰੀ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੀ; ਪਰ ਇਹ ਉਸ ਦੀ ਆਮਦਨ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਤਨਖਾਹ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਹੇਠਲੇ ਪੱਧਰ ਨੂੰ ਅਪਣਾਉਣ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਠਹਿਰਾਏਗਾ - ਗਵਾਹ, ਦਸਤਾਵੇਜ਼ੀ ਸਬੂਤ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤ ਹਾਦਸਾ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਪੀੜਤ ਤੁਲਨਾਤਮਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਧੇਰੇ ਸੀ ਵਿਦਿਅਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਯੋਗਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਅਤੇ ਹੁਨਰਮੰਦ - ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਲਈ ਇੱਕ ਵਾਜਬ ਜੀਵਨ ਪੱਧਰ ਬਣਾਈ ਰੱਖਿਆ ਜਿਸਦਾ ਸਬੂਤ ਆਉਣ-ਜਾਣ ਲਈ ਮੋਟਰਸਾਈਕਲ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਤੋਂ ਮਿਲਦਾ ਹੈ - ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਮੌਜੂਦਾ ਜੀਵਨ ਪੱਧਰ ਨੂੰ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣਾ ਮੋਟਰ ਦਾ ਇੱਕ ਬੁਨਿਆਦੀ ਯਤਨ ਹੈ ਦੁਰਘਟਨਾ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਕਾਨੂੰਨ - ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਤਨਖਾਹ 6197 ਰੁਪਏ ਗ੍ਰਾਮ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਹੁਨਰਮੰਦ ਕਾਮਿਆਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਮੋਟਰ ਵਹੀਕਲ ਐਕਟ, 1988: ਭਵਿੱਖ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ - ਜੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਸਵੈ-ਰੁਜ਼ਗਾਰ 'ਤੇ ਸੀ ਜਾਂ ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਤਨਖਾਹ 'ਤੇ ਸੀ, ਤਾਂ ਸਥਾਪਤ ਆਮਦਨ ਦੇ 40% ਦਾ ਵਾਧਾ ਵਾਰੰਟ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ

ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਉਮਰ 40 ਸਾਲ ਤੋਂ ਘੱਟ ਸੀ - 25% ਦਾ ਵਾਧਾ ਜਿੱਥੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਉਮਰ 40 ਤੋਂ 50 ਸਾਲ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਸੀ ਅਤੇ 10% ਜਿੱਥੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਉਮਰ 50 ਤੋਂ 60 ਸਾਲ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਸੀ, ਨੂੰ ਗਣਨਾ ਦਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤਰੀਕਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ - ਸਥਾਪਤ ਆਮਦਨ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਟੈਕਸ ਹਿੱਸੇ ਤੋਂ ਘੱਟ ਆਮਦਨ -
ਇਹ ਦਲੀਲ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਭਵਿੱਖ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ
ਕਲਪਨਾਤਮਕ ਆਮਦਨ ਦੇ ਨਾਲ, ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਗਲਤ ਹੈ ਅਤੇ ਯੋਗਤਾ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਹੈ
ਤਨਖਾਹਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਰੰਤਰ ਮਹਿੰਗਾਈ-ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਵਾਧੇ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ।

ਮੋਟਰ ਵਹੀਕਲ ਐਕਟ, 1988: ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਘਰੇਲੂ ਔਰਤਾਂ ਲਈ ਅਨੁਮਾਨਤ ਆਮਦਨ ਦੀ ਗਣਨਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਭਵਿੱਖ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ - ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਾਰਕ,
ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦਰੇ ਕੀਤੇ ਗਏ। (ਐਨ.ਵੀ. ਰਮਨਾ, ਜੇ- ਪੁਰਕ)

ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ:

ਪੁਰ ਸੁਰਿਆ ਕਾਂਤ, ਜੇ.:

ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਮੌਤ ਦੇ ਸਮੇਂ,
ਤੱਥ ਮ੍ਰਿਤਕਾਂ ਦੇ ਚਾਰ ਆਸ਼ਰਿਤ ਸਨ ਨਾ ਕਿ ਤਿੰਨ। ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਨਿਰਭਰ ਮਾਂ ਦੀ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਮੌਤ ਮੋਟਰ ਦੁਰਘਟਨਾ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਕਮੀ ਦਾ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ। ਹਾਦਸੇ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦਾਅਵੇ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਦੇਣਦਾਰੀਆਂ ਸਫਲ ਹੋ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ
ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ, ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਨੂੰ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ
ਕਾਰਵਾਈ ਲੰਬਿਤ ਹੈ। ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਤਨਖਾਹ ਵਿੱਚ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਹੋਏ ਵਾਧੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ, ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉੱਤਰਦਾਤਾ-ਬੀਮਾਕਰਤਾ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੇ ਲੰਬਿਤ ਹੋਣ ਦੌਰਾਨ ਕਿਸੇ ਨਿਰਭਰ ਦੀ ਮੌਤ ਦਾ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕਦਾ।
ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਕੋਈ ਵੀ ਰਿਆਇਤ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਬੰਨ੍ਹਨਹੀਂ ਸਕਦੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਤੈਅ ਹੈ ਕਿ
ਵਕੀਲ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਖਤਮ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਜਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਲਟ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੇ। [ਪੈਰਾ 10] [998-; 999--]

ਕਿਸੇ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਕੋਈ ਵੀ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਨਿਆਂਪੂਰਨ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ,
ਵਾਜਬ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਨਿਰਪੱਖਤਾ, ਬਰਾਬਰੀ ਅਤੇ ਚੰਗੀ ਜ਼ਮੀਰ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ. ਨਾ ਸਿਰਫ ਕੀਤਾ
ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿੱਚ 70 ਸਾਲ ਦੇ ਮਾਪੇ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ, ਪਰ ਦੋ ਛੋਟੀਆਂ ਕੁੜੀਆਂ ਵੀ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਉਮਰ ਸਿਰਫ 3 ਅਤੇ 4 ਸਾਲ ਸੀ; ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹਰੇਕ ਨੂੰ ਸਵੈ-ਨਿਰਭਰਤਾ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਤੱਕ ਬੇਮਿਸਾਲ ਦੇਖਭਾਲ ਅਤੇ ਖਰਚੇ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਦੁਖਦਾਈ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ

ਵਿਆਹੁਤਾ ਜੋੜਾ, ਡਰਾਈਵਰ ਦੀ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਵੀ ਬੁਝਾਈ
ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਤੀਜੇ ਬੱਚੇ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਜੋ ਹਾਦਸੇ ਦੇ ਸਮੇਂ ਪੀੜਤ-ਔਰਤ ਦੀ ਕੁੱਖ ਵਿੱਚ ਭਰੂਣ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਉਚਿਤ ਕਟੌਤੀ
ਦੋਵਾਂ ਪੀੜਤਾਂ (ਜੋੜੇ) ਲਈ ਨਿੱਜੀ ਖਰਚਿਆਂ ਲਈ 1/4 ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ
ਕੇਵਲ, ਅਤੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਅਨੁਸਾਰ 1/3 ਨਹੀਂ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਉਦੋਂ ਜਦੋਂ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਚਾਰ ਮੈਂਬਰ ਇਸ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਸਨ
ਮ੍ਰਿਤਕ। [ਪੈਰਾ 11] [999--]
ਐਲੀਮੈਂਟਰੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਬਨਾਮ ਪ੍ਰਮੋਦ ਕੁਮਾਰ ਸਾਹੂ (2019) 10 ਐਸਸੀਸੀ 674 ਹੈਲਨ ਸੀ ਰਿਬੇਲੋ ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ ਸੜਕ ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ, (1999) 1 ਐਸਸੀਸੀ 90 - 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ
ਦੂਜਾ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਸਹੀ ਹੈ ਕਿ ਦਾਅਵੇਦਾਰਾਂ ਨੇ
ਪੀੜਤ-ਪਤੀ ਦੀ ਆਮਦਨ ਦਾ ਕੋਈ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਸੀ, ਨਾ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇੱਕ ਅਧਿਆਪਕ ਵਜੋਂ ਉਸਦੀ ਨੌਕਰੀ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੀ ਹੈ; ਪਰ ਇਹ ਉਸ ਦੀ ਆਮਦਨ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਤਨਖਾਹ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਹੇਠਲੇ ਪੱਧਰ ਨੂੰ ਅਪਣਾਉਣ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਠਹਿਰਾਉਂਦਾ। ਬਿਆਨ ਤੋਂ
ਗਵਾਹਾਂ, ਦਸਤਾਵੇਜ਼ੀ ਸਬੂਤ-ਰਿਕਾਰਡ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤ
ਹਾਦਸੇ ਬਾਰੇ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਪੀੜਤ ਤੁਲਨਾਤਮਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਧੇਰੇ ਵਿਦਿਅਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਯੋਗ ਅਤੇ ਹੁਨਰਮੰਦ ਸੀ. ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਲਈ ਇੱਕ ਵਾਜਬ ਜੀਵਨ ਪੱਧਰ ਬਣਾਈ ਰੱਖਿਆ ਜਿਸਦਾ ਸਬੂਤ ਆਉਣ-ਜਾਣ ਲਈ ਮੋਟਰਸਾਈਕਲ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਤੋਂ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰੱਖਣਾ
ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਜੀਵਨ ਪੱਧਰ ਇੱਕ ਬੁਨਿਆਦੀ ਯਤਨ ਹੈ
ਮੋਟਰ ਦੁਰਘਟਨਾ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਕਾਨੂੰਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਘੱਟੋ ਘੱਟ,
ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਅਪ੍ਰੈਲ 2014 ਦੌਰਾਨ ਹੁਨਰਮੰਦ ਕਾਮਿਆਂ ਲਈ ਲਾਗੂ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਤਨਖਾਹ 6197 ਰੁਪਏ ਉਸ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 12] [999--; 1000-]

ਆਰਕੇ ਮਲਿਕ ਬਨਾਮ ਕਿਰਨ ਪਾਲ (2019) 14 ਐਸਸੀਸੀ 1 - ਨਿਰਭਰ

ਤੀਜਾ ਅਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ-ਬੀਮਾਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਭਵਿੱਖ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣਾ ਗੈਰ-ਵਾਜਬ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਕਿ ਪ੍ਰਣਯ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਆਉਣ ਤੱਕ ਅਜਿਹੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ।
ਸੇਠੀ ਹੁਵਾਲਾ। ਫਿਰ ਵੀ, ਇਸ ਬਿੰਦੂ 'ਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਹੁਣ ਨਹੀਂ ਹੈ
ਰੇਸ ਇੰਟੀਗ੍ਰਾ, ਅਤੇ ਕ੍ਰਿਸਟਲਾਈਜ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਵਿਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ
ਜੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਸਵੈ-ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਕਰਦਾ ਸੀ ਜਾਂ ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਤਨਖਾਹ 'ਤੇ ਸੀ, ਤਾਂ ਸਥਾਪਤ ਆਮਦਨ ਦੇ 40% ਦਾ ਵਾਧਾ ਵਾਰੰਟ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਉਮਰ 40 ਸਾਲ ਤੋਂ ਘੱਟ ਸੀ। 25% ਦਾ ਵਾਧਾ ਜਿੱਥੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਉਮਰ 40 ਤੋਂ 50 ਸਾਲ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਸੀ

ਸਾਲ ਅਤੇ 10% ਜਿੱਥੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਉਮਰ 50 ਤੋਂ 50 ਸਾਲ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਸੀ
60 ਸਾਲ ਨੂੰ ਗਣਨਾ ਦਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤਰੀਕਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ. ਸਥਾਪਿਤ ਆਮਦਨ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਟੈਕਸ ਹਿੱਸੇ ਤੋਂ ਘੱਟ ਆਮਦਨ। [ਪੈਰਾ 13] [1000--]

ਨੈਸ਼ਨਲ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਪ੍ਰਣਯ ਸੇਠੀ (2017) 16
680 – ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ

3. ਇਹ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਦੋਵੇਂ ਮ੍ਰਿਤਕ 40 ਸਾਲ ਤੋਂ ਘੱਟ ਉਮਰ ਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਕਿਵੇਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਥਾਈ ਕਰਮਚਾਰੀ ਵਜੋਂ ਸਥਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਭਵਿੱਖ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦਾ 40% ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ. ਇਹ ਦਲੀਲ ਕਿ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਜਿੰਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ
ਤਨਖਾਹਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਰੰਤਰ ਮਹਿੰਗਾਈ-ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਵਾਧੇ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਕਲਪਨਾਤਮਕ ਆਮਦਨ, ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਗਲਤ ਅਤੇ ਯੋਗਤਾ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਹੈ। ਇਹ ਹੇਮ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਓਰੀਐਂਟਲ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਟਿਡ ਵਿੱਚ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉੱਥੇ ਇਹ ਅੰਤਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਜਿੱਥੇ ਆਮਦਨ ਦੇ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਸਬੂਤ ਹਨ ਅਤੇ ਜਿੱਥੇ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਆਮਦਨ ਕਿਸੇ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਅਨੁਮਾਨਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਦੋਵੇਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਕਿੱਥੇ ਖੜ੍ਹੀਆਂ ਹਨ
ਉਹੀ ਪੈਰ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ,
ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤੀ ਗਈ ਆਮਦਨ ਦਾ 40% ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 14] [1000--]

ਸੁਨੀਤਾ ਟੋਕਸ ਬਨਾਮ ਸੁਨੀਤਾ ਟੋਕਸ ਵਿ. ਨਿਊ ਇੰਡੀਆ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਟਿਡ 2019 ਐਸਸੀਸੀ ਆਨਲਾਈਨ
ਐਸਸੀ 1045; ਹੇਮ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਓਰੀਐਂਟਲ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ ਕੰਪਨੀ
ਲਿਮਟਿਡ (2018) 15 ਐਸਸੀਸੀ 654 - 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ

ਐਨ.ਵੀ. ਰਮਨਾ, ਜੇ. (ਪੁਰਕ):

1. ਸਥਿਤੀਆਂ ਦੀਆਂ ਦੋ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਹਨ ਜਿੱਥੇ ਅਦਾਲਤ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੀੜਤ ਦੀ ਧਾਰਨਾਤਮਕ ਆਮਦਨ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦੀ ਹੈ।
ਕੇਸਾਂ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਪੀੜਤ ਨੂੰ ਨੌਕਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਪਰ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਉਸ ਨੂੰ ਅਸਲ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹਨ
ਆਮਦਨ, ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ. ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਅਦਾਲਤ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਪੀੜਤ ਦੀ ਆਮਦਨ ਦਾ "ਅਨੁਮਾਨ" ਲਗਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪੀੜਤ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੁਆਰਾ ਅਗਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਜੀਵਨ ਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ, ਉਸ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਆਮ ਕਮਾਈ,
ਪੀੜਤ ਦੀ ਯੋਗਤਾ, ਅਤੇ ਹੋਰ ਵਿਚਾਰ। ਦੂਜਾ
ਕੇਸਾਂ ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਕਮਾਈ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਪੀੜਤ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਬੱਚਾ, ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਜਾਂ ਘਰੇਲੂ ਔਰਤ ਦੀ ਆਮਦਨ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਕਹਿਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਨੂੰ ਮਾਪਣਾ ਬਹੁਤ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
[ਪਾਰਸ 2, 3] [1002--]

ਅਦਾਲਤ ਅਕਸਰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦੀ ਹੈ
ਕਿਸੇ ਗੈਰ-ਕਮਾਈ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਪੀੜਤ ਪ੍ਰਤੀ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਨਿਰਣਾ ਕਰਨਾ ਤਾਂ ਜੋ ਅਜਿਹੀ ਰਕਮ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਿਆ ਜਾ ਸਕੇ ਜੋ ਤੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਸਹੀ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ
ਕੇਸ ਦੇ ਹਾਲਾਤ। ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁਝ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ
ਕਲਪਨਾਤਮਕ ਆਮਦਨ ਦਾ ਨਿਰਧਾਰਨ। ਗੈਰ-ਕਮਾਈ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਪੀੜਤਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਜਿਸ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕਰਨ ਲਈ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਅਕਸਰ ਬੁਲਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ
ਘਰੇਲੂ ਔਰਤਾਂ ਲਈ ਮੁਆਵਜ਼ਾ। ਇੱਕ ਘਰੇਲੂ ਔਰਤ ਅਕਸਰ ਤਿਆਰੀ ਕਰਦੀ ਹੈ
ਪੂਰੇ ਪਰਿਵਾਰ ਲਈ ਭੋਜਨ, ਕਰਿਆਨੇ ਅਤੇ ਹੋਰ ਘਰੇਲੂ ਖਰੀਦਦਾਰੀ ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਦੀ ਖਰੀਦ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਘਰ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਦੀ ਸਫਾਈ ਅਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਸਜਾਵਟ, ਮੁਰੰਮਤ ਅਤੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਬੱਚਿਆਂ ਅਤੇ ਘਰ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਬਜ਼ੁਰਗ ਮੈਂਬਰ ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਬਜਟ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਕਰਦਾ ਹੈ ਹੋਰ। ਪੇਂਡੂ ਘਰਾਂ ਵਿੱਚ, ਉਹ ਅਕਸਰ ਪਸ਼ੂਆਂ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਖੇਤ ਵਿੱਚ ਬਿਜਾਈ, ਵਾਢੀ ਅਤੇ ਬਿਜਾਈ ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਪਰੋਕਤ ਸਭ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਇਹ ਧਾਰਨਾ ਕਿ ਘਰੇਲੂ ਨਿਰਮਾਤਾ "ਕੰਮ" ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਜਾਂ ਇਹ ਕਿ ਉਹ ਆਰਥਿਕ ਵਾਧਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ
ਪਰਿਵਾਰ ਲਈ ਮੁੱਲ ਇੱਕ ਸਮੱਸਿਆਵਾਲਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਜੋ ਕਈ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਜਾਰੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। [ਪਾਰਸ 4, 5,
10][1002--, ; 1005--]

ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਦੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਵੱਧ ਰਹੀ ਜਾਗਰੂਕਤਾ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ 'ਤੇ, ਔਰਤਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਭੇਦਭਾਵ ਦੇ ਖਾਤਮੇ ਬਾਰੇ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਆਮ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਨੂੰ ਅਪਣਾਇਆ
"ਈ ਦਾ ਮਾਪ ਅਤੇ ਮਾਪ" ਬਾਰੇ ਨੰਬਰ 17

1991 ਵਿੱਚ ਔਰਤਾਂ ਦੀਆਂ ਗੈਰ-ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਵਾਲੀਆਂ ਘਰੇਲੂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਅਤੇ ਕੁੱਲ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਉਤਪਾਦ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਾਨਤਾ। ਜਨਰਲ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਨੇ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਕਿ "ਔਰਤਾਂ ਦੀਆਂ ਗੈਰ-ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਵਾਲੀਆਂ ਘਰੇਲੂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦਾ ਮਾਪ ਅਤੇ ਮਾਤਰਾ,
ਜੋ ਹਰੇਕ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਵਿਕਾਸ ਵਿੱਚ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਨੂੰ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰਨਗੇ
ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਅਸਲ ਆਰਥਿਕ ਭੂਮਿਕਾ". ਇਹ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਯੋਗ ਹੈ ਕਿ
ਉਪਰੋਕਤ ਆਮ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਔਰਤਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਭੇਦਭਾਵ ਦੇ ਸਾਰੇ ਰੂਪਾਂ ਦੇ ਖਾਤਮੇ ਬਾਰੇ ਕਨਵੈਨਸ਼ਨ ਦੇ ਆਰਟੀਕਲ 11 ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਪਾਸ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜੋ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਔਰਤਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਭੇਦਭਾਵ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ, ਇੱਕ ਸੰਮੇਲਨ ਜਿਸ ਦੀ ਭਾਰਤ ਨੇ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। (ਪਾਰਸ 13, 14) [1006--;
1007-]

ਇਸ ਲਈ, ਇੱਕ ਘਰੇਲੂ ਔਰਤ ਲਈ ਕਲਪਨਾਤਮਕ ਆਮਦਨ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦਾ ਮੁੱਦਾ ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ. ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਭੀੜ ਦੀ ਮਾਨਤਾ ਹੈ ਜੋ ਇਸ ਵਿੱਚ ਰੁੱਝੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ
ਗਤੀਵਿਧੀ, ਚਾਹੇ ਉਹ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਸਮਾਜਿਕ/ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ।

ਇਹ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਸੰਕੇਤ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਦੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਘਰੇਲੂ ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਕਿਰਤ, ਸੇਵਾਵਾਂ ਅਤੇ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਦੇ ਮੁੱਲ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਰੱਖਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਇਸ ਵਿਚਾਰ ਦੀ ਸਵੀਕਾਰਤਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਆਰਥਿਕ ਸਥਿਤੀ ਅਤੇ ਰਾਸ਼ਟਰ ਦੀ ਆਰਥਿਕਤਾ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਹੀ ਅਸਲ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਇਸ ਤੱਥ ਦੀ ਪਰਵਾਹ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿ
ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਰਵਾਇਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਰਥਿਕ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣਾਂ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੋਵੇ।

ਇਹ ਬਦਲਦੇ ਰਵੱਈਏ ਅਤੇ ਮਾਨਸਿਕਤਾ ਅਤੇ ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਬਿੰਬ ਹੈ
ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ। ਅਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸਮਾਜਿਕ ਸਮਾਨਤਾ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਲਈ ਜੀਵਨ ਦੀ ਇੱਜ਼ਤ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਵੱਲ ਇੱਕ ਕਦਮ ਹੈ। ਇਸ ਸਵਾਲ ਵੱਲ ਮੁੜਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਕਿਸੇ ਘਰੇਲੂ ਔਰਤ ਦੀ ਅਜਿਹੀ ਕਲਪਨਾਤਮਕ ਆਮਦਨ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕਿਵੇਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਉੱਥੇ
ਕੋਈ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਪਹੁੰਚ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ. ਇਹ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਕੰਮਾਂ ਲਈ ਅਨੁਮਾਨਤ ਆਰਥਿਕ ਮੁੱਲ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਇੱਕ ਘਰੇਲੂ ਔਰਤ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਕੰਮ ਅਸੰਭਵ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ. ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਵੇਖਦੇ ਹੋਏ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਨਿਆਂਪੂਰਨ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ
ਹਾਲਾਤ[ਸੋਧੋ] [ਪੈਰਾ 15, 16] [1007--]
ਆਰ.ਕੇ. ਮਲਿਕ ਬਨਾਮ ਕਿਰਨ ਪਾਲ (2009) 14 ਐਸਸੀਸੀ 1; ਐਮ.ਆਰ.
ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਮੂਰਤੀ ਬਨਾਮ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਮੂਰਤੀ ਵਿ. ਨਿਊ ਇੰਡੀਆ ਐਸ਼ੋਰੈਂਸ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਟਿਡ 2019 ਐਸਸੀਸੀ ਆਨਲਾਈਨ ਐਸਸੀ 315; ਲਤਾ ਵਾਧਵਾ ਬਨਾਮ ਲਤਾ ਵਾਧਵਾ ਵਿ. ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ (2001) 8 ਐਸਸੀਸੀ 197 : [2001] 1 ਬੇਨਤੀ ਐਸਸੀਆਰ 578;
ਅਰੁਣ ਕੁਮਾਰ ਅਗਰਵਾਲ ਬਨਾਮ ਨੈਸ਼ਨਲ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਟਿਡ
(2010) 9 ਐਸਸੀਸੀ 218 : [2010] 9 ਐਸਸੀਆਰ 303; ਰਾਜੇਂਦਰ ਸਿੰਘ
v. ਨੈਸ਼ਨਲ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਟਿਡ 2020 ਐਸਸੀਸੀ ਆਨਲਾਈਨ ਐਸਸੀ 521; ਨੈਸ਼ਨਲ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਨਾਬਾਲਗ ਦੀਪਿਕਾ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਸਰਪ੍ਰਸਤ ਅਤੇ ਅਗਲੇ ਦੋਸਤ ਦੁਆਰਾ, ਰੰਗਨਾਥਨ 2009 ਐਸਸੀਸੀ ਆਨਲਾਈਨ ਮੈਡ 828; ਕਾਜਲ ਬਨਾਮ ਜਗਦੀਸ਼ ਚੰਦ (2020) 4
ਐਸਸੀਸੀ 413; ਜਨਰਲ ਮੈਨੇਜਰ, ਕੇਰਲ ਰਾਜ ਸੜਕ ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ, ਤ੍ਰਿਵੇਂਦਰਮ ਬਨਾਮ ਸੁਸੰਮਾ ਥਾਮਸ (ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ), (1994) 2 ਐਸਸੀਸੀ 176; ਸਰਲਾ ਦੀਕਸ਼ਿਤ (ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ)
ਬਲਵੰਤ ਯਾਦਵ (1996) 3 ਐਸਸੀਸੀ 179 : [1996] 3 ਐਸਸੀਆਰ
30; ਸਰਲਾ ਵਰਮਾ (ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ) ਬਨਾਮ ਦਿੱਲੀ ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ
(2009) 6 ਐਸਸੀਸੀ 121: [2009] 5 ਐਸਸੀਆਰ 1098 - ਭਰੋਸੇ.

5. ਭਵਿੱਖ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਦੇਣ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਤਰਕ ਇਹ ਹੈ
ਇਸ ਲਈ ਹੁਣ ਸਿਰਫ ਪੇਸ਼ੇ ਦੀ ਕਿਸਮ ਬਾਰੇ ਨਹੀਂ, ਚਾਹੇ ਉਹ ਸਥਾਈ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਹੋਰ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਅਜੇ ਵੀ ਉਸੇ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ. ਭਵਿੱਖ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ ਹੁਣ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫਰਜ਼ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਨਿਆਂਪੂਰਨ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਵੇ,
ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀਆਂ ਹਕੀਕਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਮਹਿੰਗਾਈ ਦੀ, ਖੋਜ

ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੂੰ ਬਿਹਤਰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ
ਪਿਆਰੇ, ਵਧਦੀ ਤਨਖਾਹ ਦੀਆਂ ਦਰਾਂ ਅਤੇ ਕੰਮ ਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ 'ਤੇ ਤਜ਼ਰਬੇ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ. [ਪੈਰਾ 23] [1010-; 1011--]

ਨੈਸ਼ਨਲ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਪ੍ਰਣਯ ਸੇਠੀ (2017) 16 ਐਸਸੀਸੀ 680: [2017] 13 ਐਸਸੀਆਰ 100 - ਇਸ ਦਾ ਪਾਲਣ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

6. ਉਪਰੋਕਤ ਤਰਕ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਪਹਿਲਾਂ ਦੱਸੇ ਗਏ ਕੇਸਾਂ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਧਾਰਨਾਤਮਕ ਆਮਦਨ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤੀ ਬਿਲਕੁਲ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਪੀੜਤ ਨੌਕਰੀ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਸਾਬਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਪਰ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਹੁੰਦੇ ਹਨ
ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਮਦਨ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਪੀੜਤ ਸਾਬਤ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ
ਕਿਸੇ ਉੱਦਮ ਵਿੱਚ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ, ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ
ਉਹ ਆਮਦਨ ੀ ਕਮਾ ਰਹੇ ਹੋਣਗੇ। ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਭਵਿੱਖ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਤਰਕਸੰਗਤ ਅੰਤਰ ਸਿਰਫ ਇਸ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਕੱਢਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਆਮਦਨ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਸੀ, ਖ਼ਾਸਕਰ ਜਦੋਂ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਲਪਨਾਤਮਕ ਆਮਦਨ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਹੈ. ਜਦੋਂ ਕੇਸਾਂ ਦੀ ਦੂਜੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੀ ਗੱਲ ਆਉਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਕਲਪਨਾਤਮਕ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ
ਗੈਰ-ਕਮਾਈ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਪੀੜਤਾਂ ਲਈ ਆਮਦਨ, ਉਪਰੋਕਤ ਸਿਧਾਂਤ ਕਿਸ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ
ਬਰਾਬਰ ਤਾਕਤ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਘਰੇਲੂ ਔਰਤਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ। ਇਕ ਵਾਰ ਕਲਪਨਾਤਮਕ ਆਮਦਨ ਨਿਰਧਾਰਤ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਮਹਿੰਗਾਈ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਬਰਾਬਰ ਲਾਗੂ ਹੋਣਗੇ. ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਕੋਈ ਵੀ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਕਹੇਗਾ ਕਿ
ਤਜਰਬੇ ਦੇ ਨਾਲ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਹੁਨਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ ਘਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕੰਮ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ। [ਪਾਰਸ 24, 25][1011--]

ਹੇਮ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਓਰੀਐਂਟਲ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਟਿਡ (2018) 15 ਐਸਸੀਸੀ 654; ਸੁਨੀਤਾ ਟੋਕਸ ਬਨਾਮ ਸੁਨੀਤਾ ਟੋਕਸ ਵਿ. ਨਿਊ ਇੰਡੀਆ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਟਿਡ (2019) 20 ਐਸਸੀਸੀ 688 - ਨਿਰਭਰ

ਕੇਸ ਲਾਅ ਰੈਫਰੈਂਸ

ਪਰ ਸੁਰਿਆ ਕਾਂਤ, ਜੇ.

(2019) 10 ਐਸਸੀਸੀ 674	'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ	ਪੈਰਾ 10
(1999) 1 ਐਸਸੀਸੀ 90	'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ	ਪੈਰਾ 11
(2009) 14 ਐਸਸੀਸੀ 1	'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ	ਪੈਰਾ 12
(2017) 16 ਐਸਸੀਸੀ 680	'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ	ਪੈਰਾ 13
(2018) 15 ਐਸਸੀਸੀ 65	'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ	ਪੈਰਾ 14

ਐਨ.ਵੀ. ਰਮਨਾ, ਜੇ.

(2001) 8 ਐਸਸੀਸੀ 197	'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ	ਪੈਰਾ 5

(2010) 9 ਐਸਸੀਸੀ 218	'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ	ਪੈਰਾ 6
[2019] 6 SCR 402	'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ	ਪੈਰਾ 16
(2017) 16 ਐਸਸੀਸੀ 680	ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ	ਪੈਰਾ 20
(2020) 4 ਐਸਸੀਸੀ 413	'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ	ਪੈਰਾ 20
(1994) 2 ਐਸਸੀਸੀ 176	'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ	ਪੈਰਾ 20
(1996) 3 ਐਸਸੀਸੀ 179	'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ	ਪੈਰਾ 20
(2009) 6 ਐਸਸੀਸੀ 121	'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ	ਪੈਰਾ 21
(2018) 15 ਐਸਸੀਸੀ 654	'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ	ਪੈਰਾ 25
(2019) 20 ਐਸਸੀਸੀ 688	'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ	ਪੈਰਾ 25

ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ: 2021 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 19-20.

ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ 17.07.2017 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਐਮ.ਏ.ਸੀ. ਵਿੱਚ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਵਿਖੇ ਦਿੱਲੀ। ਏ.ਪੀ.ਪੀ. ਨੰਬਰ 336 2017 ਅਤੇ 375
2017.

ਮੋਤੰਜੈ ਕੁਮਾਰ ਸਿੰਘ, ਐਸ ਐਨ ਪਰਾਸਰ, ਰੰਜਨ ਕੁਮਾਰ ਪਾਂਡੇ,
ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਧਿਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਕੇ.ਕੇ.

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਿਸ ਨੇ ਦਿੱਤਾ ਸੀ? ਸੂਰਿਆ ਕਾਂਤ, ਜੇ.

ਛੁੱਟੀ ਮਨਜ਼ੂਰ ਹੋ ਗਈ।

ਇਹ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲਾਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਵੀਡੀਓ ਕਾਨਫਰੰਸਿੰਗ ਰਾਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਤਿੰਨ ਬਚੇ ਹੋਏ ਨਿਰਭਰਾਂ (ਜੋ ਹਨ) ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ
ਦੋਵਾਂ ਮ੍ਰਿਤਕਾਂ ਦੀਆਂ ਦੋ ਨਾਬਾਲਗ ਧੀਆਂ ਅਤੇ ਪਿਤਾ) ਨੇ ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ 17.07.2017 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਜਿਸ ਰਾਹੀਂ ਮੋਟਰ ਵਹੀਕਲ ਐਕਟ, 1988 ਦੀ ਧਾਰਾ 168 ("ਐਮਵੀ") ਤਹਿਤ ਮੋਟਰ ਐਕਸੀਡੈਂਟ ਕਲੇਮ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ, ਰੋਹਿਨੀ (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, "ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ") ਦੁਆਰਾ 24.12.2016 ਨੂੰ 40.71 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਾ ਮੋਟਰ ਐਕਸੀਡੈਂਟ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਐਕਟ") ਨੂੰ ਘਟਾ ਕੇ 22 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।
ਤੱਥਾਂ ਵਾਲਾ ਮੈਟ੍ਰਿਕਸ

ਮ੍ਰਿਤਕ ਜੋੜਾ ਵਿਨੋਦ ਅਤੇ ਪੂਨਮ 12.04.2014 ਨੂੰ ਸਵੇਰੇ 7 ਵਜੇ ਦੇ ਕਰੀਬ ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ ਮੋਟਰਸਾਈਕਲ 'ਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਸਨ, ਜਦੋਂ ਉਹ ਇੱਕ ਚੌਰਾਹੇ 'ਤੇ 'ਡੀਐਲ 7ਸੀਏ 1053' ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਵਾਲੀ ਸੈਂਟਰੋ ਕਾਰ ਨਾਲ ਟਕਰਾ ਗਏ ਸਨ।
ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੇ ਤੁਰੰਤ ਦੋਵਾਂ ਮ੍ਰਿਤਕਾਂ ਨੂੰ ਅਸਮਰੱਥ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਉਹ ਜਲਦੀ ਹੀ ਲੰਘ ਗਏ

ਕ੍ਰੈਨੀਓ-ਦਿਮਾਗੀ ਨੁਕਸਾਨ ਅਤੇ ਹੈਮੋਰੇਜਿਕ ਸਦਮੇ ਤੋਂ ਦੂਰ
ਹਾਦਸਾ ਬੁਰੀ ਤਾਕਤ ਦਾ ਸਦਮਾ ਹੈ।

ਡਰਾਈਵਰ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ, 1860 ਦੀ ਧਾਰਾ 279 ਅਤੇ 304 (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, "ਆਈਪੀਸੀ") ਤਹਿਤ ਐਫਆਈਆਰ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਅਤੇ ਇੱਕ ਸੁਤੰਤਰ ਚਸ਼ਮਦੀਦ ਗਵਾਹ (ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਵਿਸ਼ਨੂੰ ਦੱਤ) ਦਾ ਬਿਆਨ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਨਾਲ ਗੱਡੀ ਚਲਾਉਣ ਅਤੇ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਦਾ ਸਬੂਤ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।
ਕਾਰ-ਡਰਾਈਵਰ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਧਾਰਾ 166 ਤਹਿਤ ਦਾਅਵਾ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।
ਮ੍ਰਿਤਕਾਂ ਦੀਆਂ ਦੋ ਛੋਟੀਆਂ ਧੀਆਂ ਅਤੇ 70 ਸਾਲ ਦੇ ਮਾਪਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਐਮਵੀ ਐਕਟ। ਡਰਾਈਵਰ ਅਤੇ ਮਾਲਕ ਨੇ ਇਸ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਦਿਆਂ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਖੁਦ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਨਾਲ ਗੱਡੀ ਚਲਾ ਰਹੇ ਸਨ ਅਤੇ ਹਾਦਸਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਆਪਣੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਸੀ। ਦੋ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਗਈ
ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਦਾਅਵੇਦਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਅਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੋਈ ਨਹੀਂ। ਬੀਮਾ
ਕੰਪਨੀ (ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1) ਨੇ ਪੂਨਮ ਦੀ ਮੌਤ ਲਈ 6.47 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਅਤੇ ਵਿਨੋਦ ਲਈ 10.71 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕੀਤੀ।

ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਉਸ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਦਾਇਰ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲਿਆ
ਅਪਰਾਧਿਕ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਡਰਾਈਵਰ ਅਤੇ ਗੁਵਾਹ ਬਾਕਸ ਵਿੱਚ ਕਦਮ ਰੱਖਣ ਵਿੱਚ ਉਸਦੀ ਅਸਫਲਤਾ ਵੀ। ਸੁਤੰਤਰ ਗਵਾਹ ਦੀ ਮਜ਼ਬੂਤ ਗਵਾਹੀ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਦਿਆਂ, ਇਹ ਡੀ ਸੀ
ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਕਾਰ-ਡਰਾਈਵਰ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਨਾਲ ਗੱਡੀ ਚਲਾ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਜਵਾਬਦਾਤਾ-ਬੀਮਾਕਰਤਾ 'ਤੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਲਗਾਈ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਬਾਰੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਪੂਨਮ ਅਤੇ ਵਿਨੋਦ ਦੀ ਉਮਰ ਕ੍ਰਮਵਾਰ 26 ਅਤੇ 29 ਸਾਲ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਕੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ। ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਇੱਕ ਉਮਰ-
17 ਦੇ ਗੁਣਕ ਨੂੰ ਅਪਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਪਿਤਾ ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਸੀ।
ਵਿਨੋਦ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਪ੍ਰਤਾਪ ਪਬਲਿਕ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਅਧਿਆਪਕ ਵਜੋਂ ਹਰ ਮਹੀਨੇ 14,000 ਰੁਪਏ ਕਮਾ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਪਰ ਉਹ ਆਪਣੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਸੀ।
ਕੋਈ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ੀ ਸਬੂਤ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਨਿਰਭਰਤਾ ਦੇ ਘਾਟੇ ਦੀ ਗਣਨਾ ਲਈ ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਤਨਖਾਹ ਨੂੰ ਅਪਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਪੂਨਮ ਦੇ ਭਵਿੱਖ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਲਈ ਵਾਧੂ 25% ਆਮਦਨ ਅਤੇ ਵਿਨੋਦ ਦੀ ਤਨਖਾਹ ਦਾ 1/3 ਹਿੱਸਾ ਸੀ ਨਿੱਜੀ ਖਰਚਿਆਂ ਲਈ ਕਟੌਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਐਫ ਲਈ ੨.੫੦ ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ
ਹਰੇਕ ਮ੍ਰਿਤਕ ਪਿਆਰ ਅਤੇ ਸਨੇਹ, ਜਾਇਦਾਦ ਅਤੇ ਅੰਤਿਮ ਸੰਸਕਾਰ ਦੇ ਖਰਚਿਆਂ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਲਈ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਵਜੋਂ. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਦਾਅਵੇਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਦੋਵਾਂ ਮ੍ਰਿਤਕਾਂ ਲਈ ਕੁੱਲ 40.71 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ।

ਇਸ ਗਣਨਾ ਨੂੰ ਉੱਤਰਦਾਤਾ-ਬੀਮਾਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਗਲਤੀ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਸੀ ਦਿੱਲੀ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਨੋਟੀਫਾਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਤਨਖਾਹ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ ਨੌਕਰੀ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਇਸ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਹਰਿਆਣਾ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਥਾਪਤ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ, ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਤਨਖਾਹ ਨੋਟੀਫਾਈ ਕੀਤੀ ਗਈ
ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਰਾਜ ਨੂੰ ਨਿਰਭਰਤਾ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਦੀ ਗਣਨਾ ਦਾ ਅਧਾਰ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ, ਭਵਿੱਖ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਜੋੜਨਾ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਕਟੌਤੀ ਨਾ ਕਰਨਾ

ਪੂਨਮ ਲਈ ਨਿੱਜੀ ਖਰਚਿਆਂ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਦੀ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਅੱਧਾ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਗੈਰ-ਸਥਾਈ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ 'ਭਵਿੱਖ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ' ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਦੇ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕਰਦਿਆਂ ਇੱਕ ਸਪੱਸ਼ਟ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਦਾ ਹੱਲ ਹੋਣ ਤੱਕ ਇਹ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ
ਦਾਅਵੇਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਵਾਧਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।
ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਲੀਲਾਂ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤੀ ਜਤਾਈ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਦਿੱਲੀ ਦੀ ਬਜਾਏ ਹਰਿਆਣਾ ਵਿੱਚ ਗੈਰ-ਹੁਨਰਮੰਦ ਕਾਮਿਆਂ ਲਈ ਲਾਗੂ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਤਨਖਾਹ ਨੂੰ ਅਪਣਾ ਕੇ ਦੋਵਾਂ ਮ੍ਰਿਤਕਾਂ ਦੀ ਅਨੁਮਾਨਤ ਆਮਦਨ ਨੂੰ ਘਟਾ ਦਿੱਤਾ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੂਨਮ ਦੀ ਆਮਦਨ ਦਾ 1/3 ਹਿੱਸਾ ਕੱਟ ਿਆ ਗਿਆ
ਨਿੱਜੀ ਖਰਚਿਆਂ ਅਤੇ ਭੁਵਿੱਖ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦੋਵਾਂ ਨੂੰ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਮ੍ਰਿਤਕ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੀ ਸਮੁੱਚਤਾ ਅਤੇ ਪੂਨਮ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ
ਉਸ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿੱਚ ਯੋਗਦਾਨ, ਉਸਦੀ ਤਨਖਾਹ ਵਿੱਚ 25% ਵਾਧੂ ਮੁਫਤ ਆਮਦਨ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਦਾਅਵੇਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਕੁੱਲ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਘਟਾ ਕੇ ੨੨ ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ

ਇਸ ਕਟੌਤੀ ਨੂੰ ਵਿਦਵਾਨ ਸਲਾਹ ਦੁਆਰਾ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ
ਦਾਅਵੇਦਾਰਾਂ ਲਈ। ਨੈਸ਼ਨਲ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਪ੍ਰਣਯ ਸੇਠੀ 1 ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਨਿਰਭਰਤਾ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਲਈ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਮੁੜ ਗਣਨਾ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜੋ ਗੈਰ-ਸਥਾਈ ਲਈ ਭਵਿੱਖ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਦਾ ਹੈ
ਕਰਮਚਾਰੀ ਵੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਮੁਫਤ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਵਿਗਾੜ
ਵਿਨੋਦ ਅਤੇ ਪੂਨਮ ਵਿਚਕਾਰ ਆਮਦਨ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ, ਅਤੇ ਵਿਨੋਦ ਲਈ ਗੈਰ-ਹੁਨਰਮੰਦ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਤਨਖਾਹ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਸਾਡੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦੀ ਗਈ ਹੈ।

ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ-ਬੀਮਾਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਾਧੇ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ
ਭਵਿੱਖ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦਾ ਆਧਾਰ। ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਫੈਸਲਾ
ਇਹ ਇੱਕ ਸਹਿਮਤੀ ਆਦੇਸ਼ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਨਿਰਭਰਤਾ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਦੇ ਸਿਰਲੇਖ ਹੇਠ ਘੱਟ ਗਣਨਾ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਚੁਣੌਤੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ।

ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ

. ਨਿੱਜੀ ਖਰਚਿਆਂ ਲਈ ਕਟੌਤੀ

ਅਸੀਂ ਵਿਰੋਧੀ ਦਲੀਲਾਂ 'ਤੇ ਸੋਚ-ਸਮਝ ਕੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਮੌਤ ਦੇ ਸਮੇਂ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਚਾਰ ਆਸ਼ਰਿਤ ਸਨ ਨਾ ਕਿ ਤਿੰਨ। ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ

ਐਚ [1] (2017) 16 ਐਸਸੀਸੀ 680.

ਨਿਰਭਰ ਮਾਂ ਨੂੰ ਮੋਟਰ ਦੁਰਘਟਨਾ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਦਾ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ
ਇੱਕ ਮੁਆਵਜ਼ਾ। ਦਾਅਵੇ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਦੇਣਦਾਰੀਆਂ ਹਾਦਸੇ ਦੇ ਸਮੇਂ ਹੀ ਸਫਲ ਹੋ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲੰਬਿਤ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀਆਂ। ਜਿਵੇਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਤਨਖਾਹ ਵਿੱਚ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਹੋਏ ਵਾਧੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ, ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉੱਤਰਦਾਤਾ-ਬੀਮਾਕਰਤਾ ਵੀ
ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੇ ਲੰਬਿਤ ਹੋਣ ਦੌਰਾਨ ਕਿਸੇ ਨਿਰਭਰ ਦੀ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਹੋਈ ਮੌਤ ਦਾ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕਦਾ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕੋਈ ਰਿਆਇਤ
ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਸਬੰਧ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਬੰਨ੍ਹ ਨਹੀਂ ਸਕੇਗਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹੈ
ਇਹ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਵਕੀਲ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸੁੱਟ ਨਹੀਂ ਸਕਦੇ ਜਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਲਟ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੇ।[2]

ਕਿਸੇ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਕੋਈ ਵੀ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਨਿਆਂਪੂਰਨ, ਵਾਜਬ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ਤ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ
ਨਿਰਪੱਖਤਾ, ਬਰਾਬਰੀ ਅਤੇ ਚੰਗੀ ਜ਼ਮੀਰ ਦਾ।[3] ਮ੍ਰਿਤਕਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿੱਚ ਨਾ ਸਿਰਫ 70 ਸਾਲ ਦੇ ਮਾਪੇ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ, ਬਲਕਿ ਦੋ ਛੋਟੀਆਂ ਕੁੜੀਆਂ ਵੀ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਉਮਰ ਸਿਰਫ 3 ਅਤੇ 4 ਸਾਲ ਸੀ; ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹਰੇਕ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਤੱਕ ਬੇਮਿਸਾਲ ਦੇਖਭਾਲ ਅਤੇ ਖਰਚੇ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ-
ਨਿਰਭਰਤਾ। ਦੁਖਦਾਈ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਵਿਆਹੇ ਜੋੜੇ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਲਾਪਰਵਾਹੀ
ਡਰਾਈਵਰ ਨੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਤੀਜੇ ਬੱਚੇ ਦੀ ਜਾਨ ਵੀ ਬੁਝਾ ਦਿੱਤੀ ਜੋ ਸੀ
ਹਾਦਸੇ ਦੇ ਸਮੇਂ ਪੂਨਮ ਦੀ ਕੁੱਖ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਭਰੂਣ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਵਿਨੋਦ ਅਤੇ ਪੂਨਮ ਦੋਵਾਂ ਲਈ ਨਿੱਜੀ ਖਰਚਿਆਂ ਲਈ ਉਚਿਤ ਕਟੌਤੀ ਸਿਰਫ 1/4 ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਨਾ ਕਿ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਗਈ 1/3, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਜਦੋਂ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਚਾਰ ਮੈਂਬਰ ਨਿਰਭਰ ਸਨ
ਮ੍ਰਿਤਕ 'ਤੇ।

ਮਾਸਿਕ ਆਮਦਨ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ

ਦੂਜਾ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਸਹੀ ਹੈ ਕਿ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਵਿਨੋਦ ਦੀ ਆਮਦਨ ਦਾ ਕੋਈ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਰਹੇ ਹਨ, ਨਾ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇੱਕ ਅਧਿਆਪਕ ਵਜੋਂ ਉਸਦੀ ਨੌਕਰੀ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੀ ਹੈ; ਪਰ ਇਹ ਉਸ ਦੀ ਆਮਦਨ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਤਨਖਾਹ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਹੇਠਲੇ ਪੱਧਰ ਨੂੰ ਅਪਣਾਉਣ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਠਹਿਰਾਉਂਦਾ।
ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨਾਂ, ਦਸਤਾਵੇਜ਼ੀ ਸਬੂਤਾਂ ਅਤੇ ਹਾਦਸੇ ਦੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਵਿਨੋਦ ਤੁਲਨਾਤਮਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਧੇਰੇ ਵਿਦਿਅਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਯੋਗ ਅਤੇ ਹੁਨਰਮੰਦ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਲਈ ਇੱਕ ਵਾਜਬ ਜੀਵਨ ਪੱਧਰ ਬਣਾਈ ਰੱਖਿਆ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਸਦੀ ਵਰਤੋਂ ਤੋਂ ਸਬੂਤ ਮਿਲਦਾ ਹੈ
ਆਉਣ-ਜਾਣ ਲਈ ਮੋਟਰਸਾਈਕਲ। ਦੇ ਮੌਜੂਦਾ ਜੀਵਨ ਪੱਧਰ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰੱਖਣਾ
ਮ੍ਰਿਤਕ ਦਾ ਪਰਿਵਾਰ ਮੋਟਰ ਦੁਰਘਟਨਾ ਦਾ ਇੱਕ ਬੁਨਿਆਦੀ ਯਤਨ ਹੈ
ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਕਾਨੂੰਨ।[4] ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਘੱਟੋ ਘੱਟ, ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਤਨਖਾਹ 1000 ਰੁਪਏ ਹੈ

[2] ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਐਲੀਮੈਂਟਰੀ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਬਨਾਮ ਪ੍ਰਮੋਦ ਕੁਮਾਰ ਸਾਹੂ, (2019) 10 ਐਸਸੀਸੀ 674, * 11.
[3] ਦੇਖੋ, ਹੈਲਨ ਸੀ ਰਿਬੇਲੋ ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਸਟੇਟ ਰੋਡ ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ, (1999) 1 ਐਸਸੀਸੀ 90, 28.
[4] ਦੇਖੋ, ਆਰਕੇ ਮਲਿਕ ਬਨਾਮ ਕਿਰਨ ਪਾਲ, (2019) 14 ਐਸਸੀਸੀ 1, * 9.

ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਅਪ੍ਰੈਲ 2014 ਦੌਰਾਨ ਹੁਨਰਮੰਦ ਕਾਮਿਆਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ 6197 ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਭਵਿੱਖ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ

ਤੀਜਾ ਅਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ-ਬੀਮਾਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਭਵਿੱਖ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਅਣਉਚਿਤ ਹੈ
ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪ੍ਰਣਯ ਸੇਠੀ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਆਉਣ ਤੱਕ ਅਜਿਹੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਫਿਰ ਵੀ, ਇਸ ਨੁਕਤੇ 'ਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਹੁਣ ਏਕੀਕ੍ਰਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਅਤੇ ਸਪਸ਼ਟ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅੰਸ਼ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ:

59.4. ਜੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਸਵੈ-ਰੁਜ਼ਗਾਰ 'ਤੇ ਸੀ ਜਾਂ ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਤਨਖਾਹ 'ਤੇ ਸੀ, ਤਾਂ ਸਥਾਪਤ ਆਮਦਨ ਦੇ 40% ਦਾ ਵਾਧਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ
ਵਾਰੰਟ ਹੋਣਾ ਜਿੱਥੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਉਮਰ 40 ਸਾਲ ਤੋਂ ਘੱਟ ਸੀ। 25% ਦਾ ਵਾਧਾ ਜਿੱਥੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਉਮਰ 40 ਤੋਂ 50 ਸਾਲ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਸੀ ਅਤੇ 10% ਜਿੱਥੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਉਮਰ 50 ਤੋਂ 60 ਸਾਲ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਸੀ, ਨੂੰ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।
ਗਣਨਾ ਦਾ ਲੋੜੀਂਦਾ ਤਰੀਕਾ। ਸਥਾਪਤ ਆਮਦਨ
ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਟੈਕਸ ਕੰਪੋਨੈਂਟ ਤੋਂ ਘੱਟ ਆਮਦਨ।

[ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ]

ਇਹ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਦੋਵੇਂ ਮ੍ਰਿਤਕ 40 ਸਾਲ ਤੋਂ ਘੱਟ ਉਮਰ ਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਕਿਵੇਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਥਾਈ ਕਰਮਚਾਰੀ ਵਜੋਂ ਸਥਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਭਵਿੱਖ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ
40% ਤੱਕ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਕਿ ਕਲਪਨਾਤਮਕ ਆਮਦਨ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ, ਕਾਨੂੰਨ 6 ਵਿੱਚ ਗਲਤ ਹੈ ਅਤੇ ਤਨਖਾਹਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਰੰਤਰ ਮਹਿੰਗਾਈ-ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਵਾਧੇ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਯੋਗਤਾ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਹੈ। ਹੇਮ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਓਰੀਐਂਟਲ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਟਿਡ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣਾ ਕਾਫ਼ੀ ਹੋਵੇਗਾ।[7], ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ
ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੂੰ ਭਵਿੱਖ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਨਾ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਬਾਕੀ ਰੱਖੋ:

"7. ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਆਮਦਨ ਦੇ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਸਬੂਤ ਹਨ ਅਤੇ ਜਿੱਥੇ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਆਮਦਨ ਕਿਸੇ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਅਨੁਮਾਨਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਉੱਥੇ ਅੰਤਰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਦੋਵੇਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਇੱਕੋ ਜਿਹੀਆਂ ਹਨ
ਪੈਰ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, 40% ਦਾ ਵਾਧਾ
ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤੀ ਗਈ ਆਮਦਨ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

[ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ]

---

[5] ਨੈਸ਼ਨਲ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਪ੍ਰਣਯ ਸੇਠੀ, (2017) 16 ਐਸਸੀਸੀ 680, ¶ 59.4.
[6] ਸੁਨੀਤਾ ਟੋਕਸ ਬਨਾਮ ਨਿਊ ਇੰਡੀਆ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਟਿਡ, 2019 ਐਸਸੀਸੀ ਆਨਲਾਈਨ ਐਸਸੀ 1045.
ਐਚ [7] (2018) 15 ਐਸਸੀਸੀ 654.

ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਹੋਰ ਮੁਖੀ ਅਤੇ ਵੰਡ

ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਅੰਤਿਮ ਸੰਸਕਾਰ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ, ਜਾਇਦਾਦ, ਪਿਆਰ ਅਤੇ ਸਨੇਹ ਦੇ ਹੋਰ ਸਿਰਾਂ 'ਤੇ ਦਲੀਲਾਂ ਦੀ ਘਾਟ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ; ਤਬਦੀਲੀ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ. ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ 17 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਨੂੰ ਅਪਣਾਉਣ, 9% ਵਿਆਜ ਦੇਣ, ਪੂਨਮ ਦੀ ਗਣਨਾ ਵਿੱਚ ਵੀ ਕੋਈ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਨਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀ।
ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਆਮਦਨ ਜਾਂ 1:2:2 ਦੇ ਅਨੁਪਾਤ ਵਿੱਚ ਕੁੱਲ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਵੰਡ
ਦਾਦਾ ਜੀ ਅਤੇ ਦੋਵਾਂ ਕੁੜੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ। ਤਿਆਰ ਹਵਾਲੇ ਲਈ, ਢੁਕਵੇਂ ਵਾਧੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੋਧੇ ਹੋਏ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਤੁਲਨਾਤਮਕ ਸਾਰਣੀ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਵੇਗੀ:

		TRIBUNAL		HIGH COURT		SUPREME COURT	
	Head	**Vinod**	**Poonam**	**Vinod**	**Poonam**	**Vinod**	**Poonam**
A	Monthly Income	8554	9438	5547.1	5547.1	**6197.1**	**5547.1**
B	Deduction towards Personal Expenses	33%	None	33%	33%	**25%**	**25%**
C	Age Multiplier	17	17	17	17	**17**	**17**
D	Adjustment for Future Prospects	None	25%	None	None	**40%**	**40%**
E	Increase for Special Circumstances	None	None	None	25%	**None**	**25%**
F	Funeral Charges & Loss of Estate	250000	250000	250000	250000	**250000**	**250000**
G	Total per deceased	1413344	2656690	1004406	1193007	**1577419**	**1735236**
	(rounded off)	1414000	2657000	1005000	1195000	**1580000**	**1740000**
	Total compensation		4071000		2200000		**3320000**

ਸਿੱਟਾ

ਉਪਰੋਕਤ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ.
ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਦਾਅਵੇਦਾਰ-ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ 22 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੇ ਕੁੱਲ ਮੋਟਰ ਦੁਰਘਟਨਾ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਨੂੰ 11.20 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਵਧਾ ਕੇ 33.20 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਵਧੀ ਹੋਈ ਰਕਮ ਵਿਆਜ @ 9% ਦੇ ਨਾਲ ਦੋ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ
ਵਿਸਥਾਰਤ ਦੁਰਘਟਨਾ ਰਿਪੋਰਟ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਭਾਵ 23.05.2014, ਜੀ
ਅਤੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਵੰਡਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

ਐਨ.ਵੀ. ਰਮਨਾ, ਜੇ.

ਮੈਨੂੰ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ ਦਾ ਫਾਇਦਾ ਮਿਲਿਆ ਹੈ
ਮੇਰਾ ਵਿਦਵਾਨ ਭਰਾ, ਸੂਰਿਆ ਕਾਂਤ, ਜੇ., ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ

ਉਹ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਮੈਂ ਉਸ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਤਰਕ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਸੋਚਿਆ, ਇੱਕ ਘਰੇਲੂ ਔਰਤ ਦੀ ਕਲਪਨਾਤਮਕ ਆਮਦਨ ਦੇ ਸਵਾਲ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਕੀ ਭਵਿੱਖ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਇਸ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ ਜਾਂ ਨਹੀਂ.

ਸਥਿਤੀਆਂ ਦੀਆਂ ਦੋ ਵੱਖਰੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਹਨ ਜਿੱਥੇ ਅਦਾਲਤ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੀੜਤ ਦੀ ਕਲਪਨਾਤਮਕ ਆਮਦਨ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ
ਕੇਸ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ ਜਿੱਥੇ ਪੀੜਤਾ ਨੌਕਰੀ ਕਰਦੀ ਸੀ, ਪਰ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਪਣੀ ਅਸਲ ਆਮਦਨ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਅਦਾਲਤ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਪੀੜਤ ਦੀ ਆਮਦਨ ਦਾ "ਅਨੁਮਾਨ" ਲਗਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪੀੜਤ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੁਆਰਾ ਅਗਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਜੀਵਨ ਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ, ਉਸ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਆਮ ਕਮਾਈ,
ਪੀੜਤ ਦੀ ਯੋਗਤਾ, ਅਤੇ ਹੋਰ ਵਿਚਾਰ।
ਕੇਸਾਂ ਦੀ ਦੂਜੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ ਜਿੱਥੇ
ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਗੈਰ-ਕਮਾਈ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਪੀੜਤ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਬੱਚੇ, ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਜਾਂ ਘਰੇਲੂ ਔਰਤ ਦੀ ਆਮਦਨ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਕਹਿਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਨੂੰ ਮਾਪਣਾ ਬਹੁਤ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

4. ਅਦਾਲਤ ਅਕਸਰ ਗੈਰ-ਕਮਾਈ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਪੀੜਤ ਪ੍ਰਤੀ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਇੱਕ ਰਕਮ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਿਆ ਜਾ ਸਕੇ ਜੋ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਸਹੀ ਹੋਵੇਗੀ. ਕੁਝ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁਝ
ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਕਲਪਨਾਤਮਕ ਆਮਦਨ ਦਾ ਨਿਰਧਾਰਨ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਵੀ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕਲਪਨਾਤਮਕ ਆਮਦਨ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿਚਾਰਾਂ ਅਤੇ ਕਾਰਕਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ. ਉਦਾਹਰਨ ਲਈ, ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ, ਅਦਾਲਤ ਅਕਸਰ
ਉਸ ਕੋਰਸ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਉਹ ਅਧਿਐਨ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅਕਾਦਮਿਕ ਮੁਹਾਰਤ, ਪਰਿਵਾਰਕ ਪਿਛੋਕੜ, ਆਦਿ, ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿ ਉਹ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਕੀ ਕਮਾ ਸਕਦੇ ਹਨ. [ਦੇਖੋ ਐਮ. ਆਰ. ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਮੂਰਤੀ ਬਨਾਮ ਨਿਊ ਇੰਡੀਆ ਐਸ਼ੋਰੈਂਸ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਟਿਡ, 2019 ਐਸਸੀਸੀ ਆਨਲਾਈਨ ਐਸਸੀ 315]

ਗੈਰ-ਕਮਾਈ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਪੀੜਤਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤਾਂ ਅਕਸਰ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਘਰੇਲੂ ਔਰਤਾਂ ਲਈ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕਰਨ ਲਈ. ਘਰੇਲੂ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣ ਬਾਰੇ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਕਈ ਮੌਕਿਆਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ।
ਲਤਾ ਵਾਧਵਾ ਬਨਾਮ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਤਿੰਨ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ। ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ, (2001) 8 ਐਸਸੀਸੀ 197, ਪੀੜਤਾਂ ਲਈ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਦੌਰਾਨ
ਇੱਕ ਸਮਾਰੋਹ ਦੌਰਾਨ ਅੱਗ ਲੱਗਣ ਨਾਲ ਘਰੇਲੂ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਘਰ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਉਮਰ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਇਹ
ਅਦਾਲਤ, ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸੀ:

"10. ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਮ੍ਰਿਤਕ ਘਰੇਲੂ ਔਰਤਾਂ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਅੰਕੜਿਆਂ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਘਰੇਲੂ ਔਰਤਾਂ ਨਹੀਂ ਸਨ ਕੋਈ ਆਮਦਨ ਕਮਾਉਣਾ, ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ

ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਮਆਵਜ਼ਾ
ਘਰ ਵਿੱਚ, ਘਰੇਲੂ ਔਰਤਾਂ ਦੇ ਉਮਰ ਸਮੂਹ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ, ਉਚਿਤ ਗੁਣਕ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਪਰ ਘਰੇਲੂ ਔਰਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਘਰ ਨੂੰ
ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇ ਮੁੱਲ ਦਾ ਅਨੁਮਾਨ, ਜੋ ਕਿ
ਕੁਝ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ 12,000 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਸਾਲ ਅਤੇ ਕੁਝ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ 12,000 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਸਾਲ ਦੀ ਦਰ ਨਾਲ ਪਹੁੰਚਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।
ਦੂਜਿਆਂ ਲਈ 10,000 ਰੁਪਏ, ਸਾਨੂੰ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਜਾਪਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ
ਦਾਅਵੇਦਾਰ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਅੰਕੜੇ ਦੇਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਸਨ
ਮੁਆਵਜ਼ਾ, ਅਜਿਹੀਆਂ ਘਰੇਲੂ ਔਰਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇ ਮੁੱਲ ਦਾ ਅਨੁਮਾਨ ਲਗਾਉਣ ਲਈ
ਅੰਕੜੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਕੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਸਹਾਇਤਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਪਰ ਅਜਿਹੇ ਅੰਕੜਿਆਂ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਵੀ ਅਤੇ
ਸਰਕਾਰ ਦਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਬਹਪੱਖੀ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ
ਪੂਰੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਕਰਨ ਲਈ ਘਰੇਲੂ ਔਰਤਾਂ, ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਇੱਕ 'ਤੇ ਵੀ
ਮਾਮੂਲੀ ਅਨਮਾਨ, ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ 3000 ਰਪਏ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ 36,000 ਰੁਪਏ ਸਾਲਾਨਾ..."

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

ਅਰੁਣ ਕੁਮਾਰ ਅਗ੍ਰਵਾਲ ਬਨਾਮ ਨੈਸ਼ਨਲ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਟਿਡ, (2010) 9 ਐਸਸੀਸੀ 218 ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਗ੍ਰਾਂਟ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦੇ ਹੋਏ
ਮੋਟਰ ਵਾਹਨ ਹਾਦਸੇ ਕਾਰਨ ਇੱਕ ਘਰੇਲੂ ਔਰਤ ਦੀ ਮੌਤ ਲਈ ਮੁਆਵਜ਼ਾ, ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ:

"26. ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪਤਨੀ ਦਆਰਾ ਘਰ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਯੋਗਦਾਨ ਅਨਮੋਲ ਹੈ ਅਤੇ ਪੈਸੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਇਸਦੀ ਗਣਨਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਮਫਤ
ਪਤਨੀ ਦਆਰਾ ਬੱਚਿਆਂ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਨੂੰ ਸੱਚੇ ਪਿਆਰ ਅਤੇ ਸਨੇਹ ਨਾਲ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਅਤੇ ਘਰੇਲੂ
ਮਾਮਲਿਆਂ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਦੂਜਿਆਂ ਦਆਰਾ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨਾਲ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਪਤਨੀ/ਮਾਂ ਘੜੀ
ਨਾਲ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ। ਉਹ ਇਸ ਵਿੱਚ ਹੈ
ਦਿਨ ਅਤੇ ਰਾਤ ਦੌਰਾਨ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਨਿਰੰਤਰ ਹਾਜ਼ਰੀ ਜਦ ਤੱਕ ਕਿ ਉਹ ਨੌਕਰੀ 'ਤੇ ਨਾ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰਦਾਤਾ ਦੇ ਘਰ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਾ ਹੋਵੇ
ਖਾਸ ਘੰਟਿਆਂ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰੋ। ਉਹ ਪਤੀ ਅਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਦਾ ਧਿਆਨ ਰੱਖਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਖਾਣਾ
ਪਕਾਉਣਾ, ਕੱਪੜੇ ਧੋਣਾ ਆਦਿ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਉਹ ਛੋਟੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਸਿਖਾਉਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਭਵਿੱਖ ਦੇ ਜੀਵਨ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ
ਅਨਮੋਲ ਮਾਰਗ ਦਰਸ਼ਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇੱਕ ਹਾਊਸਕੀਪਰ ਜਾਂ ਨੌਕਰਾਣੀ
ਘਰ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਖਾਣਾ ਪਕਾਉਣਾ, ਕੱਪੜੇ ਧੋਣਾ
ਅਤੇ ਭਾਂਡੇ, ਘਰ ਨੂੰ ਸਾਫ਼ ਰੱਖਣਾ ਆਦਿ, ਪਰ ਉਹ ਕਦੇ ਵੀ ਉਸ ਪਤਨੀ / ਮਾਂ ਦਾ ਬਦਲ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਜੋ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਅਤੇ
ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਨਿਰਸਵਾਰਥ ਸੇਵਾ ਕਰਦੀ ਹੈ।

27. ਪਤਨੀ/ਮਾਂ ਦਆਰਾ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇ ਬਦਲੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰਕਮ ਨੂੰ ਮਾਪਣਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ

ਪਤੀ ਅਤੇ ਬੱਚੇ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਆਸ਼ਰਿਤਾਂ ਨੂੰ ਮਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ, ਘਰੇਲੂ ਔਰਤ / ਮਾਂ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦਾ ਕੁਝ ਵਿੱਤੀ ਅਨਮਾਨ ਲਗਾਉਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ. ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, "ਸੇਵਾਵਾਂ" ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵਿਆਪਕ ਅਰਥ ਦੇਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਕੇ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ
ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਨਿੱਜੀ ਦੇਖਭਾਲ ਅਤੇ ਧਿਆਨ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਉਸ ਦੇ ਬੱਚੇ ਇੱਕ ਮਾਂ ਵਜੋਂ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਪਤੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪਤਨੀ ਵਜੋਂ। ਉਹ ਹਨ
ਮੁਫਤ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਦੇ ਬਦਲੇ ਉਚਿਤ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ
ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ। ਆਸ਼ਰਿਤਾਂ ਨੂੰ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਰਕਮ ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਦਾਦੀ ਵਰਗੇ ਕੁਝ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਕੁਝ ਦੇਣ ਲਈ ਸਵੈ-ਇੱਛਾ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ
ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਸੇਵਾਵਾਂ ਜੋ ਮ੍ਰਿਤਕ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਰਿਹਾ ਸੀ।

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਰਾਜੇਂਦਰ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਨੈਸ਼ਨਲ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਟਿਡ, 2020 ਐਸਸੀਸੀ ਆਨਲਾਈਨ ਐਸਸੀ 521 ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਤਾਜ਼ਾ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਕਲਪਨਾਤਮਕ ਆਮਦਨ ਘਰੇਲੂ ਔਰਤ ਦੀ ਗਣਨਾ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ
ਇੱਕ ਮੋਟਰ ਹਾਦਸੇ ਦਾ ਕੇਸ।

ਇਸ ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ ਹੋਰ ਚਰਚਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਇਸ ਦੇ ਲਿੰਗਕ ਸੁਭਾਅ 'ਤੇ ਟਿੱਪਣੀ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ. ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ, 2011 ਦੀ ਮਰਦਮਸ਼ੁਮਾਰੀ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਲਗਭਗ

159.85 ਮਿਲੀਅਨ ਔਰਤਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ "ਘਰੇਲੂ ਕੰਮ" ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮੁੱਖ ਈ ਕਿੱਤਾ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਸਿਰਫ 5.79 ਮਿਲੀਅਨ ਮਰਦ ਸਨ।

ਦਰਅਸਲ, ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਅੰਕੜਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੇ ਮੰਤਰਾਲੇ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਅੰਕੜਾ ਦਫਤਰ ਦੀ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਿਪੋਰਟ ਨੂੰ "ਟਾਈਮ ਯੂਜ਼ ਇਨ ਇੰਡੀਆ-2019" ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਵਰਤੋਂ ਸਰਵੇਖਣ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਜਾਣਕਾਰੀ ਇਕੱਠੀ ਕਰਦਾ ਹੈ।
ਜਨਵਰੀ, 2019 ਤੋਂ ਦਸੰਬਰ, 2019 ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ 1,38,799 ਪਰਿਵਾਰ,

ਇਹ ਉਸੇ ਲਿੰਗ ਅਸਮਾਨਤਾ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ।ਸਰਵੇਖਣ ਦੇ ਮੁੱਖ ਨਤੀਜਿਆਂ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ, ਔਸਤਨ, ਔਰਤਾਂ ਘਰ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਲਈ ਬਿਨਾਂ ਤਨਖਾਹ ਵਾਲੀਆਂ ਘਰੇਲੂ ਸੇਵਾਵਾਂ 'ਤੇ ਦਿਨ ਵਿੱਚ ਲਗਭਗ 299 ਮਿੰਟ ਬਿਤਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਮਰਦਾਂ ਦੁਆਰਾ ਔਸਤਨ 97 ਮਿੰਟ ਬਿਤਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।[2] ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇੱਕ ਦਿਨ ਵਿੱਚ ਔਰਤਾਂ ਔਸਤਨ 134 ਮਿੰਟ ਬਿਤਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ ਮਰਦਾਂ ਦੁਆਰਾ ਔਸਤਨ ਬਿਤਾਏ ਗਏ ੭੬ ਮਿੰਟਾਂ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਵਿੱਚ ਘਰ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਲਈ ਬਿਨਾਂ ਤਨਖਾਹ ਵਾਲੀਆਂ ਦੇਖਭਾਲ ਸੇਵਾਵਾਂ ਬਾਰੇ।[3] ਇਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਬਿਤਾਇਆ ਗਿਆ ਕੁੱਲ ਸਮਾਂ
ਪ੍ਰਤੀ ਦਿਨ ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਤਸਵੀਰ ਨੂੰ ਹੋਰ ਵੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਬਣਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ- ਔਰਤਾਂ ਆਪਣੇ ਦਿਨ ਦਾ ਔਸਤਨ 16.9 ਅਤੇ 2.6 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਬਿਨਾਂ ਤਨਖਾਹ ਵਾਲੇ ਘਰੇਲੂ ਕੰਮਾਂ 'ਤੇ ਬਿਤਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ

[1] ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਅੰਕੜਾ ਦਫਤਰ, ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਸਮੇਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ- 2019 (ਸਤੰਬਰ, 2020)।
[2] ਆਈਡੀ, 56 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਵਿੱਚ.
[3] ਆਈਡੀ, 54 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਵਿੱਚ.

ਘਰ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਏ ਲਈ ਸੇਵਾਵਾਂ ਅਤੇ ਬਿਨਾਂ ਤਨਖਾਹ ਵਾਲੀਆਂ ਦੇਖਭਾਲ ਸੇਵਾਵਾਂ ਕ੍ਰਮਵਾਰ 1.7 ਅਤੇ 0.8 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਖਰਚ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ।[4]

ਇਹ ਨੋਟ ਕਰਨਾ ਉਤਸੁਕ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸਿਰਫ ਭਾਰਤ ਲਈ ਵਿਲੱਖਣ ਵਰਤਾਰਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਬਲਕਿ ਪੂਰੀ ਦੁਨੀਆ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਹੈ। ਫਰਾਂਸ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਸਥਾਪਤ ਇੱਕ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ 2009 ਦੀ ਇੱਕ ਰਿਪੋਰਟ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਛੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਅੰਕੜਿਆਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ
ਜਰਮਨੀ, ਇਟਲੀ, ਯੂਨਾਈਟਿਡ ਕਿੰਗਡਮ, ਫਰਾਂਸ, ਫਿਨਲੈਂਡ ਅਤੇ ਯੂਨਾਈਟਿਡ ਸਟੇਟਸ ਬੀ ਆਫ ਅਮਰੀਕਾ ਨੇ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕੀਤਾ:

"117. ਸਮੇਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਲਿੰਗ ਅੰਤਰ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹਨ। ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਹਰੇਕ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ, ਮਰਦ ਔਰਤਾਂ ਨਾਲੋਂ ਤਨਖਾਹ ਵਾਲੇ ਕੰਮ ਵਿੱਚ ਵਧੇਰੇ ਸਮਾਂ ਬਿਤਾਉਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਬਿਨਾਂ ਤਨਖਾਹ ਵਾਲੇ ਕੰਮ ਲਈ ਸੱਚ ਹੈ.
ਮਰਦ ਵੀ ਔਰਤਾਂ ਨਾਲੋਂ ਮਨੋਰੰਜਨ 'ਤੇ ਵਧੇਰੇ ਸਮਾਂ ਬਿਤਾਉਂਦੇ ਹਨ।
ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਔਰਤਾਂ ਘਰੇਲੂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ਪਰ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਹੋਰ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਲਾਭ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ..."[5]

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਘਰੇਲੂ ਕੰਮ ਲਈ ਸਮਰਪਿਤ ਸਮੇਂ ਅਤੇ ਮਿਹਨਤ ਦੀ ਬਹੁਤ ਮਾਤਰਾ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਔਰਤਾਂ ਹੋਣ ਦੀ ਵਧੇਰੇ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ ਮਰਦ, ਹੈਰਾਨੀ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਘਰੇਲੂ ਔਰਤ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦੀ ਬਹੁਤਾਤ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ. ਇੱਕ ਘਰੇਲੂ ਔਰਤ ਅਕਸਰ ਪੂਰੇ ਲਈ ਭੋਜਨ ਤਿਆਰ ਕਰਦੀ ਹੈ ਪਰਿਵਾਰ, ਕਰਿਆਨੇ ਅਤੇ ਹੋਰ ਘਰੇਲੂ ਖਰੀਦਦਾਰੀ ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਦੀ ਖਰੀਦ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਘਰ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਦੀ ਸਫਾਈ ਅਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਕਰਦਾ ਹੈ,
ਸੁਜਾਵਟ, ਮੁਰੰਮਤ ਅਤੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਦੇਖਭਾਲ ਕਰਦਾ ਹੈ
ਬੱਚਿਆਂ ਅਤੇ ਘਰ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਬਜ਼ੁਰਗ ਮੈਂਬਰ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ, ਪ੍ਰਬੰਧਨ
ਬਜਟ ਅਤੇ ਹੋਰ ਵੀ ਬਹੁਤ ਕੁਝ। ਪੇਂਡੂ ਘਰਾਂ ਵਿੱਚ, ਉਹ ਅਕਸਰ ਪਸ਼ੂਆਂ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਖੇਤ ਵਿੱਚ ਬਿਜਾਈ, ਵਾਢੀ ਅਤੇ ਬਿਜਾਈ ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਦੇ ਹਨ (ਦੇਖੋ ਅਰੁਣ ਕੁਮਾਰ ਅਗਰਵਾਲ (ਸੁਪਰਾ); ਨੈਸ਼ਨਲ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਨਾਬਾਲਗ ਦੀਪਿਕਾ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ, ਉਸਦੇ ਸਰਪ੍ਰਸਤ ਅਤੇ ਅਗਲੇ ਦੋਸਤ ਦੁਆਰਾ, ਰੰਗਨਾਥਨ, 2009 ਐਸਸੀਸੀ ਆਨਲਾਈਨ ਮੈਡ 828]. ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸਭ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਉਪਰੋਕਤ, ਇਹ ਧਾਰਨਾ ਕਿ ਘਰੇਲੂ ਔਰਤਾਂ "ਕੰਮ" ਨਹੀਂ ਕਰਦੀਆਂ ਜਾਂ ਇਹ ਕਿ ਉਹ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿੱਚ ਆਰਥਿਕ ਮੁੱਲ ਨਹੀਂ ਜੋੜਦੀਆਂ, ਇੱਕ ਸਮੱਸਿਆਗ੍ਰਸਤ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਜੋ ਕਈ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਜਾਰੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ.

ਅਰੁਣ ਕੁਮਾਰ ਅਗਰਵਾਲ ਦੇ ਫੈਸਲੇ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਸਹਿਮਤੀ ਵਾਲੀ ਰਾਏ ਨੇ ਇਸ ਪੱਖਪਾਤ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕੀਤਾ ਹੈ:

44. ਜਨਗਣਨਾ ਦੇ ਕੰਮ ਵਿੱਚ ਇਹ ਪੱਖਪਾਤ ਹੈਰਾਨੀਜਨਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਹੈ। 2001 ਦੀ ਮਰਦਮਸ਼ੁਮਾਰੀ ਵਿੱਚ ਇਹ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਲੋਕ ਜੋ ਘਰ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ

---

[4], ਤੇ।
[5] ਸਟਿਗਲਿਟਜ਼ ਏਟ ਅਲ., ਆਰਥਿਕ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਪ੍ਰਗਤੀ ਦੇ ਮਾਪ ਬਾਰੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ, 117 (2009).

ਖਾਣਾ ਪਕਾਉਣ, ਭਾਂਡੇ ਸਾਫ਼ ਕਰਨ, ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਕਰਨ, ਪਾਣੀ ਲਿਆਉਣ, ਲੱਕੜ ਇਕੱਠੀ ਕਰਨ ਵਰਗੀਆਂ ਡਿਊਟੀਆਂ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਕਾਮਿਆਂ ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਭਿਖਾਰੀਆਂ, ਵੇਸਵਾਵਾਂ ਅਤੇ ਕੈਦੀਆਂ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜੋ ਮਰਦਮਸ਼ੁਮਾਰੀ ਅਨੁਸਾਰ ਆਰਥਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਤਪਾਦਕ ਕੰਮਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਅਜਿਹੇ ਵਰਗੀਕਰਨ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਲਗਭਗ 36 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ (367 ਮਿਲੀਅਨ) ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਜਨਗਣਨਾ ਵਿੱਚ ਸ਼੍ਰੇਣੀਬੱਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਭਾਰਤ ਦਾ, 2001 ਗੈਰ-ਕਾਮਿਆਂ ਵਜੋਂ ਅਤੇ ਕਿਸ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਭਿਖਾਰੀ, ਵੇਸਵਾਵਾਂ ਅਤੇ ਕੈਦੀ। ਜਨਗਣਨਾ ਦੀ ਇਹ ਪੂਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਆਪਰੇਸ਼ਨ ਸੰਸਦ ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

ਦਰਅਸਲ, ਜਦੋਂ ਘਰ ਦੇ ਕੰਮ ਦੀ ਕੀਮਤ ਦੀ ਗੱਲ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਮੰਦਭਾਗੀ ਚੁੱਪ ਇੱਕ ਸਮੱਸਿਆ ਰਹੀ ਹੈ ਜਿਸਦੀ ਪਛਾਣ ਬਹੁਤ ਪਹਿਲਾਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ 1920, ਜਦੋਂ ਅਰਥਸ਼ਾਸਤਰੀ ਪੀਗੂ ਨੇ ਵਿਲੱਖਣਤਾ ਅਤੇ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸ ਨੂੰ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਜਦੋਂ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਆਮਦਨ ਵਿੱਚ ਔਰਤਾਂ ਦੇ ਯੋਗਦਾਨ ਦੀ ਗਣਨਾ ਦੀ ਗੱਲ ਆਉਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਦੱਸ ਕੇ ਕਿ:

"... ਔਰਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਲਾਭਅੰਸ਼ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਜਦੋਂ ਉਹ ਤਨਖਾਹ ਦੇ ਬਦਲੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਚਾਹੇ ਫੈਕਟਰੀ ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਜਾਂ ਘਰ ਵਿਚ, ਪਰ ਇਸ ਵਿਚ ਦਾਖਲ ਨਾ ਹੋਵੋ ਜਦੋਂ ਉਹ ਮਾਵਾਂ ਅਤੇ ਪਤਨੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਬੇਲੋੜੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਜੇ ਕੋਈ ਆਦਮੀ ਆਪਣੇ ਘਰ ਦੇ ਮਾਲਕ ਜਾਂ ਆਪਣੇ ਰਸੋਈਏ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਕਰਵਾ ਲੈਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਲਾਭ ਘੱਟ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।[6]

ਇਸ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਨਾਰੀਵਾਦ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਹੋਰ ਧਿਆਨ ਕੇਂਦਰਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ 1970 ਅਤੇ 1980 ਦੇ ਦਹਾਕੇ ਵਿੱਚ ਅਰਥ ਸ਼ਾਸਤਰ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਰੁਵਾਇਤੀ ਕ੍ਰਿਰਤ ਅੰਕੜਿਆਂ ਦੀ ਆਲੋਚਨਾ ਕੀਤੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਬਿਨਾਂ ਤਨਖਾਹ ਵਾਲੇ ਘਰੇਲੂ ਕੰਮ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਆਰਥਿਕਤਾ ਵਿੱਚ ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨੂੰ ਘੱਟ ਮੁੱਲ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।[7]

ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਦੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਵੱਧ ਰਹੀ ਜਾਗਰੂਕਤਾ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ 'ਤੇ, ਔਰਤਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਭੇਦਭਾਵ ਦੇ ਖਾਤਮੇ ਬਾਰੇ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਕਮੇਟੀ ਨੇ "ਮਾਪ" ਬਾਰੇ ਆਮ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਨੰਬਰ 17 ਨੂੰ ਅਪਣਾਇਆ ਅਤੇ ਔਰਤਾਂ ਦੀਆਂ ਗੈਰ-ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਵਾਲੀਆਂ ਘਰੇਲੂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਅਤੇ 1991 ਵਿੱਚ ਕੁੱਲ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਉਤਪਾਦ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਾਨਤਾ। ਜਨਰਲ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਨੇ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਕਿ "ਔਰਤਾਂ ਦੀਆਂ ਗੈਰ-ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਵਾਲੀਆਂ ਘਰੇਲੂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦਾ ਮਾਪ ਅਤੇ ਮਾਤਰਾ, ਜੋ ਹਰੇਕ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਵਿਕਾਸ ਵਿੱਚ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਇਹ ਦੱਸਣ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰੇਗੀ ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਅਸਲ ਆਰਥਿਕ ਭੂਮਿਕਾ".

ਇਹ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਆਮ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਖਾਤਮੇ ਬਾਰੇ ਕਨਵੈਨਸ਼ਨ ਦੇ ਆਰਟੀਕਲ 11 ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਪਾਸ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ

---

[6] ਸੇਸਿਲ ਪੀਗੂ, ਭਲਾਈ ਦਾ ਅਰਥ ਸ਼ਾਸਤਰ, 44 (1920).

[7] ਯੂਰਪ ਲਈ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਆਰਥਿਕ ਕਮਿਸ਼ਨ, ਬਕਾਇਆ ਭੁਗਤਾਨ ਦੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਬਾਰੇ ਗਾਈਡ ਘਰੇਲੂ ਸੇਵਾ ਕਾਰਜ, 2 (2017).

ਔਰਤਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਭੇਦਭਾਵ ਦੇ ਸਾਰੇ ਰੂਪਾਂ ਦਾ ਜੋ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਔਰਤਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਭੇਦਭਾਵ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ, ਇੱਕ ਕਨਵੈਨਸ਼ਨ
ਜਿਸ ਦੀ ਭਾਰਤ ਨੇ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਇਸ ਲਈ, ਇੱਕ ਘਰੇਲੂ ਔਰਤ ਲਈ ਕਲਪਨਾਤਮਕ ਆਮਦਨ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦਾ ਮੁੱਦਾ ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ. ਇਹ ਭੀੜ ਦੀ ਮਾਨਤਾ ਹੈ
ਉਹ ਔਰਤਾਂ ਜੋ ਇਸ ਗਤੀਵਿਧੀ ਵਿੱਚ ਲੱਗੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ, ਚਾਹੇ ਉਹ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਹੋਣ ਜਾਂ ਸਮਾਜਿਕ/ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਬੀ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ। ਇਹ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਸੰਕੇਤ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ
ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਦੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਘਰੇਲੂ ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਕਿਰਤ, ਸੇਵਾਵਾਂ ਅਤੇ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਦੇ ਮੁੱਲ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਰੱਖਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਇਸ ਵਿਚਾਰ ਦੀ ਸਵੀਕਾਰਤਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਆਰਥਿਕ ਸਥਿਤੀ ਅਤੇ ਰਾਸ਼ਟਰ ਦੀ ਆਰਥਿਕਤਾ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਹੀ ਅਸਲ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਇਸ ਤੱਥ ਦੀ ਪਰਵਾਹ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿ ਇਹ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਰਵਾਇਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਰਥਿਕ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣਾਂ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਇੱਕ ਪ੍ਰਤੀਬਿੰਬ ਹੈ ਬਦਲਦੇ ਰਵੱਈਏ ਅਤੇ ਮਾਨਸਿਕਤਾ ਅਤੇ ਸਾਡੀਆਂ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਬਾਰੇ। ਅਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸਮਾਜਿਕ ਸਮਾਨਤਾ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਲਈ ਜੀਵਨ ਦੀ ਇੱਜ਼ਤ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਵੱਲ ਇੱਕ ਕਦਮ ਹੈ।

ਇਸ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਵਾਪਸ ਆਉਂਦਿਆਂ ਕਿ ਕਿਸੇ ਘਰੇਲੂ ਔਰਤ ਦੀ ਅਜਿਹੀ ਕਲਪਨਾਤਮਕ ਆਮਦਨ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕਿਵੇਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਕੋਈ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਪਹੁੰਚ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ. ਇਹ ਹੈ
ਇਹ ਸਮਝਿਆ ਜਾਵੇ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਕੰਮਾਂ ਲਈ ਅਨੁਮਾਨਤ ਆਰਥਿਕ ਮੁੱਲ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਇੱਕ ਘਰੇਲੂ ਔਰਤ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਕੰਮ ਅਸੰਭਵ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ. ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ
ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੂੰ ਵੇਖਦੇ ਹੋਏ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਨਿਆਂਪੂਰਨ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣਾ (ਦੇਖੋ ਆਰ.ਕੇ. ਮਲਿਕ ਬਨਾਮ ਕਿਰਨ ਪਾਲ, (2009) 14 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 1]।

ਘਰੇਲੂ ਔਰਤ ਦੀ ਕਲਪਨਾਤਮਕ ਆਮਦਨ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕਰਨ ਦਾ ਇੱਕ ਤਰੀਕਾ ਮੋਟਰ ਵਾਹਨ ਐਕਟ, 1988 ਦੀ ਦੂਜੀ ਅਨੁਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਫਾਰਮੂਲੇ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਹੁਣ ਮੋਟਰ ਵਹੀਕਲ (ਸੋਧ) ਐਕਟ, 2019 ਦੁਆਰਾ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਦੂਜੀ ਅਨੁਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਆਮਦਨ
ਜੀਵਨ ਸਾਥੀ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕਮਾਈ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦੇ ਬਚੇ ਹੋਏ ਜੀਵਨ ਸਾਥੀ ਦੀ ਆਮਦਨ ਦੇ ਇੱਕ ਤਿਹਾਈ ਵਜੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਆਖਰਕਾਰ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਹੀ ਤਰੀਕਾ ਅਪਣਾਇਆ
ਅਰੁਣ ਕੁਮਾਰ ਅਗਰਵਾਲ (ਸੁਪਰਾ) ਕੇਸ ਵਿੱਚ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਨੁਪਾਤ ਨੂੰ ਇਕ ਤਿਹਾਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਤਰਕ ਬਹੁਤ ਸਪੱਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਹੈ। [ਦੇਖੋ ਅਰੁਣ ਕੁਮਾਰ ਅਗਰਵਾਲ (ਸੁਪਰਾ)]

ਉਪਰੋਕਤ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਦੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਸੂਕਾਲਰਸ਼ਿਪ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ
ਕਲਪਨਾਤਮਕ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਹੋਰ ਤਰੀਕਿਆਂ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਮਾਰਗ ਦਰਸ਼ਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰੋ
ਇੱਕ ਘਰੇਲੂ ਔਰਤ ਲਈ ਆਮਦਨ।[8] ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁਝ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਉਜਾਗਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ

---

[8] ਦੇਖੋ ਐਨ ਚਾਡੇਓ, ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੀ ਗੈਰ-ਮਾਰਕੀਟ ਉਤਪਾਦਨ ਕੀਮਤ ਕੀ ਹੈ, ਓਈਸੀਡੀ ਆਰਥਿਕ ਅਧਿਐਨ ਨੰਬਰ 18 (1992); ਯੂਰਪ ਲਈ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਆਰਥਿਕ ਕਮਿਸ਼ਨ, ਸੁਪਰਾ ਨੋਟ 7 ਵੀ ਦੇਖੋ.

ਨਾਬਾਲਗ ਦੀਪਿਕਾ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਮਦਰਾਸ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਇੱਕ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ:

10. ਮੋਟਰ ਵਹੀਕਲ ਐਕਟ ਦੀ ਦੂਜੀ ਅਨੁਸੂਚੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਮੁੱਲ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹਾਦਸੇ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੋਈ ਆਮਦਨ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਜੀਵਨ ਸਾਥੀ ਲਈ, ਇਹ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ-
ਕਮਾਈ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਜੀਵਨ ਸਾਥੀ ਦੀ ਆਮਦਨ ਦਾ ਤੀਜਾ ਹਿੱਸਾ ਮੁੱਲ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇੰਟਰਨੈੱਟ 'ਤੇ ਖੋਜ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨਾਲ ਘਰੇਲੂ ਔਰਤ ਦੀ ਬਿਨਾਂ ਤਨਖਾਹ ਵਾਲੀ ਕਿਰਤ ਦੇ ਮੁੱਲ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਦੀਆਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਇਕ, ਮੌਕੇ ਦੀ ਲਾਗਤ ਜੋ ਉਸ ਦੀ ਤਨਖਾਹ ਦਾ ਮਲਾਂਕਣ ਇਹ ਮਲਾਂਕਣ ਕਰਕੇ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਕੋਲ ਕੀ ਹੋਵੇਗਾ ਕਮਾਈ ਕੀਤੀ ਜੇ ਉਹ ਘਰ ਵਿੱਚ ਨਾ ਰਹਿੰਦੀ, ਅਰਥਾਤ, ਮੌਕਾ
ਹਾਰ ਗਿਆ। ਦੂਜਾ ਹੈ, ਭਾਈਵਾਲੀ ਦਾ ਤਰੀਕਾ ਜੋ ਮੰਨਦਾ ਹੈ
ਕਿ ਵਿਆਹ ਇੱਕ ਬਰਾਬਰ ਆਰਥਿਕ ਭਾਈਵਾਲੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿਧੀ ਵਿੱਚ, ਘਰੇਲੂ ਔਰਤ ਦੀ ਤਨਖਾਹ ਉਸਦੀ ਪਤੀ ਦੀ ਤਨਖਾਹ ਦਾ ਅੱਧਾ ਮੱਲ ਹੈ. ਫਿਰ ਵੀ ਇਕ ਹੋਰ ਤਰੀਕਾ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਕੇ ਘਰ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਮਲਾਂਕਣ ਕਰਨਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਦੀ ਕੀਮਤ ਕਿੰਨੀ ਹੋਵੇਗੀ
ਘਰੇਲੂ ਔਰਤ ਨੂੰ ਤਨਖਾਹ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਾਮਿਆਂ ਨਾਲ ਬਦਲੋ। ਇਸ ਨੂੰ ਬਦਲਣ ਦੀ ਵਿਧੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਯਾਦ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਸਾਰੇ ਤਰੀਕੇ ਸਿਰਫ ਸੁਝਾਅ ਹਨ. ਕੋਈ ਸਹੀ ਗਣਨਾ ਜਾਂ ਫਾਰਮੂਲਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ
ਜੋ ਜਾਦੂਈ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਹੀ ਮੁੱਲ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾ ਸਕਦਾ ਹੈ
ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਧੰਨਵਾਦ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਉਹ ਨੇੜੇ ਅਤੇ ਪਿਆਰੇ ਹਨ. ਇਸ ਲਈ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ, ਵਿੱਤੀ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇੱਕ ਘਰੇਲੂ ਔਰਤ ਦੁਆਰਾ ਜੋੜੇ ਗਏ ਮੁੱਲ ਦੇ ਸਹੀ ਅਨੁਮਾਨ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਵੱਲ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

20. ਅਦਾਲਤ ਆਖਰਕਾਰ ਕਿਸੇ ਘਰੇਲੂ ਔਰਤ ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨੂੰ ਮਹੱਤਵ ਦੇਣ ਲਈ ਜੋ ਵੀ ਤਰੀਕਾ ਚੁਣਦੀ ਹੈ, ਉਹ ਆਖਰਕਾਰ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰੇਗਾ। ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਨਿਆਂਪੂਰਨ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦੇ ਆਪਣੇ ਫਰਜ਼ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ, ਨਾ ਤਾਂ ਇਸ ਦਾ ਰੂੜੀਵਾਦੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨਾ, ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇੰਨੀ ਉਦਾਰਤਾ ਨਾਲ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਦਾਅਵੇਦਾਰਾਂ [ਨੈਸ਼ਨਲ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ] ਲਈ ਇਨਾਮ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇ।
ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਪ੍ਰਣਯ ਸੇਠੀ, (2017) 16 ਐਸਸੀਸੀ 680; ਕਾਜਲ ਬਨਾਮ ਕਾਜਲ ਵੀ.
ਜਗਦੀਸ਼ ਚੰਦ, (2020) 4 ਐਸਸੀਸੀ 413].

ਇਕ ਵਾਰ ਕਲਪਨਾਤਮਕ ਆਮਦਨ ਨਿਰਧਾਰਤ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਸਵਾਲ ਇਹ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਇਸ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿਚ ਭਵਿੱਖ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਵਿਚ ਵਾਧਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ. ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਭਵਿੱਖ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦਾ ਐਲਾਨ ਪੀੜਤ ਦੁਆਰਾ ਰੱਖੀ ਗਈ ਨੌਕਰੀ ਦੀ ਸਥਿਰਤਾ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਸੀ [ਦੇਖੋ ਜਨਰਲ

ਮੈਨੇਜਰ, ਕੇਰਲ ਰਾਜ ਸੜਕ ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ, ਤ੍ਰਿਵੇਂਦਰਮ ਏ
ਸੁਸੰਮਾ ਥਾਮਸ (ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ), (1994) 2 ਐਸਸੀਸੀ 176; ਸਰਲਾ ਦੀਕਸ਼ਿਤ (ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ) ਬਨਾਮ ਬਲਵੰਤ ਯਾਦਵ, (1996) 3 ਐਸਸੀਸੀ 179]। ਪੀੜਤ ਦੀ ਨੌਕਰੀ ਦੀ ਸਥਿਰਤਾ 'ਤੇ ਇਹ ਧਿਆਨ, ਭਵਿੱਖ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ, ਸਰਲਾ ਵਰਮਾ (ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ) ਬਨਾਮ ਦਿੱਲੀ ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਜਾਰੀ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ, (2009) 6 ਐਸਸੀਸੀ 121 ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ:

"24. ਸੁਸੰਮਾ ਥਾਮਸ [(1994) 2 ਐਸਸੀਸੀ 176] ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਆਮਦਨ ਵਿੱਚ ਲਗਭਗ 100% ਦਾ ਵਾਧਾ ਕੀਤਾ, ਸਰਲਾ ਦੀਕਸ਼ਿਤ [(1996) 3 ਐਸਸੀਸੀ 179] ਵਿੱਚ ਆਮਦਨ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ 50% ਦਾ ਵਾਧਾ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਅਬਤੀ ਵਿੱਚ ਬੇਜ਼ਬਰੂਆ [(2003) 3 ਐਸਸੀਸੀ 148] ਆਮਦਨ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ 7% ਦਾ ਵਾਧਾ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਅਨਿਸ਼ਚਿਤਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਅਨਿਸ਼ਚਿਤਤਾਵਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਅਸੀਂ ਹਾਂ
ਅੰਗੂਠੇ ਦੇ ਨਿਯਮ ਵਜੋਂ ਅਪਣਾਉਣ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ, 50% ਦਾ ਵਾਧਾ
ਭਵਿੱਖ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਲਈ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਅਸਲ ਤਨਖਾਹ ਆਮਦਨ ੀ ਦੀ ਅਸਲ ਤਨਖਾਹ, ਜਿੱਥੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਕੋਲ ਸਥਾਈ ਨੌਕਰੀ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ 40 ਸਾਲ ਤੋਂ ਘੱਟ ਉਮਰ ਦਾ ਸੀ। (ਜਿੱਥੇ ਸਾਲਾਨਾ ਆਮਦਨ ਟੈਕਸਯੋਗ ਸੀਮਾ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਸ਼ਬਦ "ਅਸਲ ਤਨਖਾਹ" ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ
"ਅਸਲ ਤਨਖਾਹ ਘੱਟ ਟੈਕਸ" ਵਜੋਂ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ). ਜੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਉਮਰ 40 ਤੋਂ 50 ਸਾਲ ਸੀ ਤਾਂ ਵਾਧਾ ਸਿਰਫ ਡੀ 30% ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ. ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ
ਕੋਈ ਵਾਧਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ, ਜਿੱਥੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਉਮਰ 50 ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੈ. ਹਾਲਾਂਕਿ ਸਬੂਤ ਵਾਧੇ ਦੇ ਵੱਖਰੇ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਇਸ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਵਾਧੇ ਨੂੰ ਮਿਆਰੀ ਬਣਾਉਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ
ਵੱਖ-ਵੱਖ ਮਾਪਦੰਡ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ ਜਾਂ ਗਣਨਾ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਤਰੀਕੇ ਅਪਣਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਜਿੱਥੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਖੁਦ ਸੀ-ਨੌਕਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਾਂ ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਤਨਖਾਹ 'ਤੇ ਸੀ (ਸਾਲਾਨਾ ਵਾਧੇ ਆਦਿ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ), ਅਦਾਲਤਾਂ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੌਤ ਦੇ ਸਮੇਂ ਸਿਰਫ ਅਸਲ ਆਮਦਨ ਲੈਂਦੀਆਂ ਹਨ. ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲਣਾ ਸਿਰਫ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਾਲੇ ਦਰਲੱਭ ਅਤੇ ਅਸਾਧਾਰਣ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ."

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

ਹਾਲਾਂਕਿ, ਪ੍ਰਣਯ ਸੇਠੀ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਪੰਜ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨਾਲ ਭਵਿੱਖ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਨਿਆਂ ਸ਼ਾਸਤਰ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲੀ ਆਈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਭਵਿੱਖ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਲਾਭ ਦਿੱਤਾ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਸਵੈ-ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ, ਜਾਂ ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਤਨਖਾਹ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਵੀ। ਅਦਾਲਤ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ:

"57. ਆਪਣੇ ਚਿੰਤਤ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਸੀਂ ਇਹ ਸੋਚਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹਾਂ ਕਿ ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਮਿਆਰੀਕਰਨ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇਸ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਨਾ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਤਰਕ ਨਹੀਂ ਹੈ.

ਸਵੈ-ਰਜ਼ਗਾਰ ਜਾਂ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਤਨਖਾਹ 'ਤੇ ਹੈ। ਮੌਤ ਦੇ ਸਮੇਂ ਅਸਲ ਆਮਦਨ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਗਣਾ ਨਿਰਧਾਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਆਮਦਨ ਵਿੱਚ ਭਵਿੱਖ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਰਕਮ ਨਾ ਜੋੜਨਾ ਬੇਇਨਸਾਫੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਆਮਦਨ ਦਾ ਨਿਰਧਾਰਨ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ
ਕੰਪਿਊਟਿੰਗ ਮਆਵਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਭਵਿੱਖ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ
ਤਾਂ ਜੋ ਵਿਧੀ ਇਸ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਆ ਸਕੇ ਅਤੇ ਸਵੀਪ ਹੋ ਜਾਵੇ
ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ ੧੬੮ ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਆਵਜ਼ਾ। ਕਿਸੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜਿਸਨੇ ਸਾਲਾਨਾ ਵਾਧੇ ਦੀ ਅੰਦਰੂਨੀ ਗ੍ਰਾਂਟ ਨਾਲ ਸਥਾਈ ਨੌਕਰੀ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਇੱਕ ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਨਿਸ਼ਚਤਤਾ ਹੈ. ਪਰ ਇਹ ਦੱਸਣ ਲਈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨੁਮਾਇੰਦੇ ਜੋ ਸੀ
ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਤਨਖਾਹ 'ਤੇ ਭਵਿੱਖ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦੇ ਲਾਭ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਗਣਨਾ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਅਸੰਭਵ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਹ ਇਸ ਲਈ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਘਟਨਾ ਵਿਚ ਦੋਵਾਂ ਵਿਚਾਲੇ ਅੰਤਰ ਦਾ ਮਾਪਦੰਡ ਇਕ ਪਾਸੇ ਨਿਸ਼ਚਤਤਾ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਸਥਿਰਤਾ ਹੋਵੇਗੀ. ਕੋਈ ਇਹ ਸਮਝ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਤੁਲਨਾਤਮਕ
ਮਾਪ ਇਕ ਪਾਸੇ ਨਿਸ਼ਚਤਤਾ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਅਨਿਸ਼ਚਿਤਤਾ ਹੈ ਪਰ ਅਜਿਹੀ ਧਾਰਨਾ ਗਲਤ ਹੈ। ਇਹ ਇਸ ਲਈ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਕੀਮਤਾਂ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਹੋਇਆ ਹੈ
ਸਵੈ-ਰਜ਼ਗਾਰ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ; ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਰੋਜ਼ੀ-ਰੋਟੀ ਲਈ ਆਪਣੀ ਆਮਦਨ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਹਮੇਸ਼ਾ ਂ ਨਿਰੰਤਰ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਸਥਾਈ ਨੌਕਰੀ 'ਤੇ ਤਨਖਾਹ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਖਰੀਦ ਸਮਰੱਥਾ ਜਦੋਂ ਗਰਾਂਟ ਦੇਣ ਕਾਰਨ ਵਧਦੀ ਹੈ
ਵਾਧਾ ਅਤੇ ਤਨਖਾਹ ਸੋਧ ਜਾਂ ਸੇਵਾ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਤਬਦੀਲੀ ਲਈ , ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਤੋਂ ਬਿਹਤਰ ਕਸ਼ਲਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਤਨਖਾਹ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਨਿੱਜੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਮਕਾਬਲਾ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਰਵੱਈਆ ਹੰਦਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਸਵੈ-ਰਜ਼ਗਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਉਹ ਆਪਣੇ ਸਰੋਤਾਂ ਨੂੰ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹੰਦਾ ਹੈ
ਉਸ ਦੇ ਖਰਚੇ/ਫੀਸਾਂ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਉਸੇ ਦੇ ਨਾਲ ਰਹਿ ਸਕੇ
ਸਹੂਲਤਾਂ।... ਸੰਚਿਤ ਕਾਰਕਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ,
ਅਰਥਾਤ, ਸਮੇਂ ਦੇ ਬੀਤਣਾ, ਬਦਲਦਾ ਸਮਾਜ, ਕੀਮਤਾਂ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ, ਕੀਮਤ ਸੂਚਕ ਅੰਕ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲੀ, ਜੀਵਨ ਦੇ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪੈਟਰਨ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਮਨੱਖੀ ਰਵੱਈਆ, ਆਦਿ, ਭਵਿੱਖ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਸਥਾਪਤ ਆਮਦਨ ਦਾ 40% ਵਾਧਾ
ਅਤੇ ਜਿੱਥੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਉਮਰ 40 ਸਾਲ ਤੋਂ ਘੱਟ ਸੀ, ਉੱਥੇ 25% ਦਾ ਵਾਧਾ ਵਾਜਬ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿੱਥੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਉਮਰ 40 ਤੋਂ 50 ਸਾਲ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਸੀ।

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

ਭਵਿੱਖ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪੁਰਸਕਾਰ ਦੇਣ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਤਰਕ ਇਹ ਹੈ ਇਸ ਲਈ ਹੁਣ ਸਿਰਫ ਪੇਸ਼ੇ ਦੀ ਕਿਸਮ ਬਾਰੇ ਨਹੀਂ, ਕੀ

ਸਥਾਈ ਜਾਂ ਹੋਰ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਅਜੇ ਵੀ ਉਸੇ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ. ਭਵਿੱਖ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪੁਰਸਕਾਰ ਦੇਣਾ ਹੁਣ ਇੱਕ ਹਿੱਸਾ ਹੈ
ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀਆਂ ਹਕੀਕਤਾਂ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਮਹਿੰਗਾਈ, ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਆਪਣੇ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਪਿਆਰਿਆਂ ਨੂੰ ਬਿਹਤਰ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਭਾਲ, ਵਧਦੀ ਤਨਖਾਹ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਨਿਆਂਪੂਰਨ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣ ਲਈ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਦਰਾਂ ਅਤੇ ਕੰਮ ਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ 'ਤੇ ਤਜ਼ਰਬੇ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ.
ਉਪਰੋਕਤ ਤਰਕ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਪਹਿਲਾਂ ਦੱਸੇ ਗਏ ਕੇਸਾਂ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਧਾਰਨਾਤਮਕ ਆਮਦਨ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤੀ ਬਿਲਕੁਲ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਪੀੜਤ ਨੌਕਰੀ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਸਾਬਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਪਰ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਮਦਨ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।
ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਪੀੜਤ ਕਿਸੇ ਉੱਦਮ ਵਿੱਚ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸਾਬਤ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਮਦਨ ੀ ਕਮਾ ਰਹੇ ਹੋਣਗੇ। ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ
ਕਿ ਭਵਿੱਖ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਤਰਕਸੰਗਤ ਅੰਤਰ ਸਿਰਫ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਕੱਢਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਆਮਦਨ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਸੀ, ਖ਼ਾਸਕਰ ਜਦੋਂ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਲਪਨਾਤਮਕ ਆਮਦਨ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਹੈ.

ਜਦੋਂ ਗ਼ੈਰ-ਕਮਾਈ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਪੀੜਤਾਂ ਲਈ ਕਲਪਨਾਤਮਕ ਆਮਦਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੀ ਦੂਜੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੀ ਗੱਲ ਆਉਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਮੇਰੀ ਰਾਏ ਹੈ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ
ਸਿਧਾਂਤ ਬਰਾਬਰ ਜੋਸ਼ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਖ਼ਾਸਕਰ ਘਰੇਲੂ ਔਰਤਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ. ਇਕ ਵਾਰ ਕਲਪਨਾਤਮਕ ਆਮਦਨ ਨਿਰਧਾਰਤ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਮਹਿੰਗਾਈ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਬਰਾਬਰ ਲਾਗੂ ਹੋਣਗੇ. ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਕੋਈ ਵੀ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਕਹੇਗਾ ਕਿ ਤਜਰਬੇ ਦੇ ਨਾਲ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਹੁਨਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ ਘਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕੰਮ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ. ਇਹ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਯੋਗ ਹੈ ਕਿ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਵਿਆਪਕ ਤੌਰ ਤੇ ਨਹੀਂ
ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਭਵਿੱਖ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ ਕਲਪਨਾਤਮਕ ਆਮਦਨ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੇਰੇ ਵਿਦਵਾਨ ਭਰਾ, ਸੂਰਿਆ ਕਾਂਤ, ਜੇ. ਨੇ ਆਪਣੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਉਜਾਗਰ ਕੀਤਾ ਹੈ [ਹੇਮ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਓਰੀਐਂਟਲ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਟਿਡ, (2018) 15 ਐਸਸੀਸੀ 654; ਸੁਨੀਤਾ ਟੋਕਸ ਬਨਾਮ ਸੁਨੀਤਾ ਟੋਕਸ ਵਿ. ਨਿਊ ਇੰਡੀਆ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਟਿਡ, (2019) 20 ਐਸਸੀਸੀ 688].

ਇਸ ਲਈ, ਉਪਰੋਕਤ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ, ਕੁਝ ਆਮ
ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਘਰੇਲੂ ਔਰਤਾਂ ਲਈ ਕਲਪਨਾਤਮਕ ਆਮਦਨ ਦੀ ਗਣਨਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਭਵਿੱਖ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਬਾਰੇ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸੰਖੇਪ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ:

ਸਨਮਾਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵਿੱਤੀ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣਾ
ਇੱਕ ਘਰੇਲੂ ਔਰਤ ਲਈ, ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਇੱਕ ਸਥਿਰ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਹੈ.

ਘਰ ਦੇ ਕੰਮ ਦੀ ਲਿੰਗਕ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਭਾਰੀ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤਤਾ ਇਸ ਵਿੱਚ ਲੱਗੀ ਹੋਈ ਹੈ ਮਰਦਾਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਉਹੀ, ਕਲਪਨਾਤਮਕ ਆਮਦਨ ਦਾ ਨਿਰਧਾਰਨ

ਇੱਕ ਘਰੇਲੂ ਔਰਤ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮਹੱਤਵ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਘਰੇਲੂ ਔਰਤਾਂ ਦੇ ਕੰਮ, ਮਿਹਨਤ ਅਤੇ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਦੀ ਮਾਨਤਾ ਬਣ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਬਦਲਦੇ ਰਵੱਈਏ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਬਿੰਬ ਬਣ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਦੀਆਂ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਸਮਾਨਤਾ ਦੇ ਸਾਡੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਵੀ ਹੈ
ਅਤੇ ਸਾਰਿਆਂ ਦੀ ਇੱਜ਼ਤ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ।
ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ, ਕਿਸੇ ਘਰੇਲੂ ਔਰਤ ਦੀ ਕਲਪਨਾਤਮਕ ਆਮਦਨ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਤਰੀਕਿਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਵਿਧੀ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਕਲਪਨਾਤਮਕ ਆਮਦਨ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨਾ, ਕਿ ਇਹ ਸਿਰਫ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਨਾ ਹੀ ਮੁਲਾਂਕਣ
ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਬਹੁਤ ਰੂੜੀਵਾਦੀ ਢੰਗ ਨਾਲ, ਨਾ ਹੀ ਬਹੁਤ ਉਦਾਰਤਾ ਨਾਲ.

ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਗਣਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਲਪਨਾਤਮਕ ਆਮਦਨ 'ਤੇ ਭਵਿੱਖ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ, ਨਿਆਂਪੂਰਨ ਦਾ ਇੱਕ ਹਿੱਸਾ ਹੈ
ਮੁਆਵਜ਼ਾ।
ਉਪਰੋਕਤ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਨਾਲ, ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਵਿਦਵਾਨ ਭਰਾ ਦੀ ਰਾਏ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ.

ਦੇਵਿਕਾ ਗੁਜਰਾਲ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

ਬੇਦਾਅਵਾ: - ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ/ਨਿਆਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ/ ਨਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

